

Til lovforslag nr. L 242. Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 18. maj 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af konkurrenceloven

(Fusionskontrol, Konkurrencerådets sammensætning, decentralisering m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til erhvervsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål og erhvervsministerens svar herpå er optrykt som bilag 1 til denne betænkning.

En oversigt over lovforslagets bilag er optrykt som bilag 2 til denne betænkning.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

Danmarks Rederiforening,
Dansk Industri m.fl. og
Forsikring & Pension m.fl.

Der er af erhvervsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af erhvervsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de af erhvervsministeren stillede ændringsforslag.

Enhedslisten mener, at allerede lovudkastet var for slapt, især hvad angår fusionskontrol. Nu

er det efter forliget med højresiden i Folketinget blevet endnu mere slapt. Det er vildledende at påstå, at der med det foreliggende lovforslag indføres fusionskontrol. Derfor stemmer Enhedslisten imod.

Ændringsforslag

Af *erhvervsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og EL):

Til titlen

1) *Undertitlen* affattes således:

»(Fusionskontrol, bøder ved førstegangsmisbrug, konkurrenceforvridende støtte, decentralisering m.v.)«

Til § 1

2) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. § 2, *stk. 1*, affattes således:

»Loven omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed samt støtte ved hjælp af offentlige midler til erhvervsvirksomhed.«

3) *Nr. 1* affattes således:

»1. I § 2, *stk. 4*, indsættes efter 1. pkt. som nye punktnummer:

»Retter Konkurrencerådet henvendelse til pågældende myndighed m.v. med henblik på en afgørelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, skal myndigheden træffe afgørelse herom senest fire uger fra modtagelsen

heraf. Rådet kan efter anmodning forlænge fristen.««

4) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»02. Efter § 5 indsættes som ny paragraf:

»§ 5 a. Afgrænsningen af det relevante marked efter denne lov sker på grundlag af undersøgelser af efterspørgsels- og udbudsubstitution og den potentielle konkurrence. Den potentielle konkurrence skal undersøges, når de involverede virksomheders stilling på det relevante marked er blevet dokumenteret og denne stilling giver anledning til tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt.

Stk. 2. Konkurrencerådet kan inddrage eksternt sagkundskab til brug for vurderingen efter stk. 1.««

5) Nr. 9 affattes således:

»9. I § 11 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Konkurrencerådet skal efter forespørgsel erklære, hvorvidt en eller flere virksomheder indtager en dominerende stilling, jf. stk. 1. Meddeler Konkurrencerådet, at en virksomhed ikke indtager en dominerende stilling, er meddelelsen bindende, indtil Konkurrencerådet tilbagekalder den.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.«

6) Nr. 10 affattes således:

»10. I § 11, stk. 4, som bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«, og 2. pkt. udgår.«

7) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 11 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Konkurrencerådet kan fastsætte nærmere regler om det materiale, som skal foreligge til brug for en afgørelse efter stk. 2 eller 5.««

8) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

»04. Efter kapitel 3 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 3 a

Konkurrenceforvridende støtte

§ 11 a. Konkurrencerådet kan udstede påbud om, at støtte, der er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, skal bringes til ophør eller skal tilbagebetales.

Stk. 2. Påbud efter stk. 1 kan udstedes, når støtten

- 1) direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen og
- 2) ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering.

Stk. 3. Afgørelse af, om ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, træffes af vedkommende minister, henholdsvis af det pågældende tilsynsråd, medmindre andet følger af anden lovgivning.

Stk. 4. Påbud efter stk. 1 om tilbagebetaling af støtte kan rettes til private erhvervsvirksomheder, selvejende institutioner samt helt eller delvis offentligt ejede virksomheder, der drives i selskabsform. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at påbud efter stk. 1 om tilbagebetaling af støtte også kan rettes til nærmere bestemte helt eller delvis offentligt ejede virksomheder, der drives i selskabslignende form.

Stk. 5. Konkurrencerådets beføjelser efter stk. 1 til at påbyde offentlig støtte tilbagebetalt forældes 5 år efter, at støtten er udbetalt. Konkurrencerådet fastsætter renter i forbindelse med tilbagebetaling efter stk. 1 efter rentelovens regler herom, herunder at forrentningen kan ske fra udbetalingen af den konkurrenceforvridende støtte.

Stk. 6. Konkurrencerådet kan efter anmeldelse erklære, at offentlig støtte efter de forhold, som Konkurrencerådet har kendskab til, ikke er omfattet af stk. 2, nr. 1, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede påbud i medfør af stk. 1. Rådet kan fastsætte nærmere regler om anmeldelse, herunder om brug af særlige anmeldelseskemaer.«

9) I den under nr. 12 foreslåede affattelse af § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, ændres »3 mia.« 3 steder til: »3,8 mia.«

10) I den under nr. 12 foreslåede affattelse af § 12, stk. 1, nr. 1, ændres »200 mio.« til: »300 mio.«

11) I den under nr. 12 foreslåede § 12 c indsættes efter stk. 6 som nye stykker:

»Stk. 7. Hvis det på baggrund af de oplysninger, der allerede findes i Konkurrencestyrelsen, eller som afgives af en virksomhed, er åbenbart, at en planlagt fusion kan godkendes uden vilkår eller udstedelse af påbud, kan Konkurrencerådet godkende fusionen, jf. stk. 2 og 3, uden at det samtidig offentliggøres, at fusionen er anmeldt,

eller at den er godkendt. Samtidig med godkendelsen fastsætter Konkurrencerådet et tidspunkt, hvor godkendelsen offentliggøres.

Stk. 8. Meddeler Konkurrencerådet, at en planlagt fusion ikke kan opnå godkendelse efter proceduren i stk. 7, kan virksomheden trække anmeldelsen af fusionen tilbage eller anmode om, at der først træffes afgørelse efter andre bestemmelser i denne lovs kapitel 4, når anmeldelsespligten efter § 12 b, stk. 1, er indtrådt.«

12) Nr. 13 affattes således:

»13. § 13, stk. 1, affattes således:

»Lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager efter denne lov bortset fra sager om fastsættelse af bestemmelser efter § 5, stk. 2, § 7, stk. 4 og stk. 5, 2. pkt., § 8, stk. 2, 2. pkt., § 9, 2. pkt., § 10, § 11, stk. 6, § 11 a, stk. 4, 2. pkt., og stk. 6, 2. pkt., § 12, stk. 4, § 12 b, stk. 3, § 14, stk. 3, § 18, stk. 2, 2. pkt., § 18 a, stk. 3, og § 21, stk. 3. Dog finder § 4, stk. 2, og § 6 i lov om offentlighed i forvaltningen tilsvarende anvendelse på sager efter denne lov. 1. og 2. pkt. gælder tillige, når oplysninger tilvejebragt efter denne lov er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.««

13) Nr. 16 udgår.

14) Efter nr. 16 indsættes som nyt nummer:

»05. Efter § 15 indsættes som ny paragraf:

»§ 15 a. I sager, hvor der skal foretages parts-høring efter forvaltningsloven, omfatter adgangen til parts-høring hele udkastet til afgørelse. Fristen for afgivelse af udtalelse skal udgøre mindst 3 uger, medmindre andet følger af forvaltningsloven eller afgørelsen vedrører denne lovs kapitel 4.««

15) Nr. 21 affattes således:

»21. § 19, stk. 1, affattes således:

»Konkurrencerådets afgørelser truffet efter § 2, stk. 1, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1 og 4, § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 og 3-5, § 9, § 11, stk. 1, 2, 4 og 5, § 11 a, stk. 1 og stk. 6, 1. pkt., § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, 1. pkt., § 12 c, stk. 1-3 og 6, § 12 d, stk. 3, 1. pkt., § 12 e, stk. 1, § 12 f, § 12 g, § 13, stk. 4, § 16, § 23 a, stk. 2, jf. stk. 1, og §

27, stk. 4, 2. pkt., kan påklages til Konkurrenceankenævnet.««

16) Efter nr. 21 indsættes som nyt nummer:

»06. § 19, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen. Dette gælder dog ikke Konkurrencerådets afgørelser truffet efter § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, 1. pkt., § 12 c, stk. 1-3 og 6, § 12 d, stk. 3, 1. pkt., § 12 e, stk. 1, § 12 f og § 12 g.««

17) Nr. 23 affattes således:

»23. § 23, stk. 1, affattes således:

»Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt

- 1) overtræder § 6, stk. 1,
- 2) overtræder et vilkår meddelt i henhold til § 8, stk. 3, 3. pkt.,
- 3) i perioden 1. oktober 2000 til 30. juni 2002 overtræder § 11, stk. 1, hvis der inden for de seneste 5 år er givet virksomheden påbud for et tilsvarende misbrug af dominerende stilling, jf. § 11, stk. 1,
- 4) efter den 1. juli 2002 overtræder § 11, stk. 1,
- 5) undlader at anmelde en fusion eller anmelder en fusion for sent i henhold til § 12 b, stk. 1,
- 6) gennemfører en fusion på trods af et forbud herimod i henhold til § 12 c, stk. 1, overtræder forbudet mod gennemførelse af en fusion inden godkendelse heraf i henhold til § 12 c, stk. 5, 1. pkt., overtræder et vilkår eller påbud efter § 12 c, stk. 6, eller efter § 12 e, stk. 1, eller overtræder et påbud meddelt i henhold til § 12 g,
- 7) undlader at efterkomme et påbud udstedt efter § 6, stk. 4, § 11, stk. 4, jf. § 16, eller § 11 a, stk. 1,
- 8) undlader at efterkomme krav efter § 17,
- 9) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencestyrelsen, Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag eller
- 10) overtræder forbudet i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, eller forbudet i artikel 82, jf. § 23 a, stk. 1.««

Til § 2

18) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 2000.

Stk. 2. Påbud om tilbagebetaling af støtte efter § 11 a, stk. 1, som indsat ved denne lov kan ikke udstedes for støtte, der er ydet inden lovens ikrafttræden. Påbud om tilbagebetaling af støtte, der er ydet efter den 1. oktober 2000, kan ikke udstedes, når støtten er anmeldt til Konkurrencerådet inden den 1. januar 2001 med henblik på en erklæring efter § 11 a, stk. 6, som indsat ved denne lov.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som en følge af ændringsforslagene nr. 8, 13 og 17, hvorved der foreslås indført dels bøder for førstegangsmisbrug af en dominerende stilling efter udløbet af en overgangsperiode, dels en bestemmelse om, at Konkurrencerådet kan udstede påbud i forbindelse med konkurrenceforvridende støtte ydet ved hjælp af offentlige midler, og hvorved lovforslagets nr. 16 om en ændret sammensætning og beslutningsprocedure for Konkurrencerådet udgår.

Til nr. 2

Lovens anvendelsesområde udvides som en følge af, at der dels med lovforslagets nr. 2 gives Konkurrencerådet mulighed for at rette henvendelse til en myndighed, såfremt en konkurrencebegrænsning hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse, dels at der med ændringsforslag nr. 8 (§ 11 a) indføres mulighed for, at Konkurrencerådet kan udstede påbud vedrørende konkurrenceforvridende støtte ydet ved hjælp af offentlige midler, og som ikke har hjemmel i offentlig regulering.

Ændringsforslag nr. 2 ændrer ikke ved den ligestilling af offentlig og privat erhvervsvirksomhed, som blev indført med den gældende konkurrencelov.

Den gældende § 2, stk. 1, omfatter erhvervsvirksomhed, hvorved forstås enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer eller tjenester, jf. FT 1996-97, tillæg A, s. 3653.

Hovedanvendelsesområdet for ændringsforslag nr. 8 (§ 11 a) er konkurrenceforvridende støtte ydet ved hjælp af offentlige midler. Når en offentlig myndighed yder støtte til erhvervsvirksomhed, vil en beslutning herom som oftest have karakter af myndighedsudøvelse, som herved adskiller sig fra erhvervsvirksomhed. Derfor udvides lovens anvendelsesområde til også at omfatte myndighedsudøvelse, når denne består i at yde støtte ved hjælp af offentlige midler til erhvervsvirksomhed.

Til nr. 3

Med lovforslagets nr. 1 blev foreslået en svarfrist på otte uger, inden for hvilken en myndighed skal afgøre, om en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering. Denne svarfrist foreslås med ændringsforslaget nedbragt til fire uger for at fremme denne type sagers behandling.

Konkurrencerådet kan forlænge fristen efter anmodning. En forlængelse kan f.eks. komme på tale, hvor den pågældende myndighed skal forelægge sagen for et kollegialt organ.

Til nr. 4

§ 5 a, stk. 1.

Afgrænsningen af det relevante marked efter konkurrenceloven bygger på de samme elementer, uanset om der er tale om en bedømmelse af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, herunder spørgsmålet om anvendelsen af den såkaldte bagatelregel i § 7, stk. 1, nr. 1, en af betingelserne for individuel fritagelse i § 8, stk. 1, nr. 4, forbud mod misbrug af en eller flere virksomheders dominerende stilling i § 11, stk. 1, jf. lovforslagets nr. 8, reglerne om fusionskontrol i lovforslagets nr. 12 samt anvendelsen af EF-traktatens artikel 81 og 82, jf. lovforslagets nr. 25. Ud fra bl.a. hensyn til virksomhedernes retssikkerhed er det derfor fundet naturligt at indsætte en udtrykkelig bestemmelse om markedsafgrænsningen.

Med bestemmelsen foreslås der indført en lovfæstet sikkerhed for, at afgrænsningen af det relevante marked skal ske på grundlag af en undersøgelse af efterspørgselssubstitutionen og udbudssubstitutionen. Endvidere indføres der en lovfæstet sikkerhed for, at den potentielle konkurrence skal undersøges i de tilfælde, hvor afgrænsningen af det relevante marked betyder, at

virksomhedernes stilling kan give anledning til tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt.

En markedsafgrænsning efter loven kan således hverken af Konkurrencerådet eller af en dansk domstol ske, uden at efterspørgsels- og udbudssubstitution er undersøgt, dokumenteret og vurderet. Omvendt indebærer bestemmelsen ikke, at der ikke kan inddrages andre kriterier end de oplyste.

Afgrænsningen af det relevante marked har til formål at indkredse de konkurrencebegrænsninger, som en eller flere virksomheder møder, eller med andre ord at undersøge, om kunderne har alternative forsyningskilder såvel geografisk som produktmæssigt. EU-praksis, herunder Kommissionens meddelelse fra 1997 om afgrænsning af det relevante marked, jf. EF-Tidende 1997, nr. C 372, s. 5, vil være vejledende for afgrænsningen af det relevante marked. Formålet med at afgrænse et marked både som et produktmarked og som et geografisk marked er at fastslå, hvilke egentlige konkurrenter, der er i stand til at begrænse de involverede virksomheders adfærd og forhindre dem i at handle uafhængigt af et effektivt konkurrencemæssigt pres.

Ved det relevante produktmarked forstås markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne betragter som substituerbare på grund af produkternes eller tjenesteydelsens egenskaber, pris eller anvendelsesformål.

Ved det relevante geografiske marked forstås det område, hvor de involverede virksomheder afsætter eller efterspørger produkter eller tjenesteydelser, og som har tilstrækkeligt ensartede konkurrencevilkår, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene dér er meget anderledes.

Afgrænsningen af det relevante marked kan føre til forskellige resultater afhængigt af det konkurrencemæssige problem, der skal undersøges. Disse forskelle bunder bl.a. i, at ved undersøgelsen af en fusion er der hovedsagelig tale om en analyse af fremtidige forhold, mens en undersøgelse af et misbrug af en dominerende stilling bygger på den tidligere adfærd. Disse forskellige tidshorisonter kan medføre, at der eksempelvis afgrænses forskellige geografiske markeder afhængigt af, hvad der undersøges.

Ved undersøgelse af *efterspørgselssubstitution* fastlægges en række produkter, som forbrugerne betragter som substituerbare. Hermed menes en undersøgelse af, hvorledes forbrugernes

sandsynlige reaktion vil være på en lille, varig stigning i de relative priser på en virksomheds produkter. Der tages udgangspunkt i de produkter, som de involverede virksomheder sælger, og det område, hvor de sælger dem. Dette sker for at fastslå, om yderligere produkter og områder skal medtages i markedsafgrænsningen eller ej. Disse yderligere produkter og områder skal medtages, hvis de påvirker eller begrænser prisfastsættelsen på virksomhedernes produkter tilstrækkeligt på kort sigt. Mere konkret skal man forestille sig, at der afhængigt af produktets art sker en varig prisstigning på 5-10 pct. for A's produkt. Vil denne prisstigning da betyde, at forbrugerne vil skifte til B's produkt? I bekræftende fald kan B's produkt substituere A's, og i afgrænsningen af det relevante produktmarked skal såvel A's som B's produkter derfor indgå.

For at fastslå, om virksomheder i andre områder i praksis kan betragtes som alternative forsyningskilder for forbrugerne, skal det ligeledes undersøges, om virksomhedernes kunder umiddelbart kan og vil skifte til leverandører i andre områder, og uden at det medfører særligt store omkostninger. Hvor en aftale binder en kunde i en efter forholdene normal periode, forudsat at denne periode ikke i sig selv er i strid med forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i lovens § 6, er det kundens valgmuligheder efter aftalens ophør, der skal lægges til grund ved vurderingen af efterspørgselssubstitution. Det geografiske marked skal afgrænses uden skelen til landegrænser og territoriale skel, men ud fra konkurrencevilkårene.

Med ændringsforslaget lægges der op til, at der herudover skal ske en undersøgelse af, hvorvidt der findes *udbudssubstitution*. I undersøgelsen af udbudssubstitution indgår en vurdering af, hvorvidt andre leverandører som en reaktion på små, varige ændringer i de relative priser på kort sigt kan omstille produktionen til de relevante produkter eller tjenesteydelser og markedsføre dem på kort sigt, uden at det medfører betydelige ekstraomkostninger eller risici. Med de relevante produkter forstås de produkter eller tjenesteydelser, som produceres eller udbydes af de involverede virksomheder.

Denne undersøgelse er særligt relevant i tilfælde, hvor undersøgelsen af efterspørgselssubstitution er mundet ud i, at der ikke findes alternativer, fordi der eksempelvis er tale om et produkt af særlig art og kvalitet. Her vil de for-

skellige arter og kvaliteter blive betragtet som en del af et større produktmarked, forudsat at de forskellige leverandører kan tilbyde og sælge de forskellige arter og kvaliteter umiddelbart og uden væsentlig stigning i omkostningerne, som beskrevet ovenfor.

Hvis undersøgelsen af substitutionsmulighederne på udbudssiden viser, at andre leverandører skal foretage væsentlige tilpasninger af de eksisterende materielle og immaterielle aktiver, supplerende investeringer, strategiske beslutninger og lignende, tages udbudssubstitution ikke i betragtning ved markedsafgrænsningen.

Når det relevante marked er afgrænset - produktmæssigt og geografisk - kan de involverede virksomheders stilling på dette marked fastslås. Hvis der er tvivl om denne stilling, eller der er tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt, præciserer ændringsforslaget, at det skal undersøges, om der findes *potentiell konkurrence*. Det er en undersøgelse af, hvorvidt der er virksomheder, som ikke aktuelt er til stede på det pågældende marked, men som på mellemlang sigt kunne tænkes at etablere sig på markedet. Denne undersøgelse går ud på at vurdere potentielle konkurrenters faktiske muligheder for at få adgang til markedet og indebærer således en vurdering af disse konkurrenters hypotetiske markedsandele.

Forskellen mellem udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence er tidshorisonten. Undersøgelsen af udbudssubstitutionen baseres på andre leverandørers umiddelbare reaktion på den involverede virksomheds markedstiltag, hvorimod undersøgelsen af den potentielle konkurrence bygger på andre leverandørers reaktion på mellemlang sigt.

Princippet om udbudssubstitution og potentiel konkurrence vil indebære, at et produkt, der alene adskiller sig fra andre produkter med samme funktionalitet ved eksklusivt design eller prestige tilknyttet produktet, ikke vil udgøre et særskilt produktmarked. Årsagen hertil er, at sådanne konkurrencefordele må betragtes som mulige for konkurrerende virksomheder at overvinde gennem deres egen designudvikling, markedsføring m.v.

§ 5 a, stk. 2.

Med ændringsforslaget præciseres det, at det vil være muligt for Konkurrencerådet at inddrage sagkundskab til brug for undersøgelsen af det

relevante marked og den potentielle konkurrence.

Til nr. 5

Som en konsekvens af ændringsforslag nr. 4 udgår det i lovforslagets nr. 9 indeholdte forslag til bestemmelse.

I stedet foreslås det med ændringsforslaget, at Konkurrencerådet efter forespørgsel skal træffe en særskilt afgørelse om, hvorvidt en eller flere virksomheder indtager en dominerende stilling. Det er forudsat, at Konkurrencerådet ved modtagelsen af en forespørgsel anerkender modtagelsen samt oplyser en forventet sagsbehandlings-tid.

Hensigten med bestemmelsen er at sikre virksomhederne en udstrakt mulighed for at forudsige, om de er i risiko for at overtræde forbudet mod misbrug af en dominerende stilling og dermed er i risiko for at kunne straffes, jf. ændringsforslag nr. 17 (§ 23, stk. 1, nr. 3 og 4).

Hvis en virksomhed findes at have en dominerende stilling, vil den således være advaret om, at dens adfærd ikke må have karakter af misbrug. Hvis den er i tvivl om, hvorvidt en given adfærd udgør et misbrug, vil den som efter den gældende lov have mulighed for at anmode om en såkaldt erklæring om ikkeindgreb i forhold til den pågældende adfærd, jf. ændringsforslag nr. 5 (§ 11, stk. 5).

Hvis en virksomhed modsat findes ikke at have en dominerende stilling, vil den - så længe afgørelsen ikke er tilbagekaldt - pr. definition ikke kunne overtræde forbudet mod misbrug af dominerende stilling. Med andre ord risikerer virksomheden ikke at blive straffet for misbrug af en dominerende stilling.

En virksomhed vil kunne indtage en dominerende stilling alene eller kollektivt sammen med andre virksomheder. En særskilt afgørelse om, at en virksomhed ikke alene indtager en dominerende stilling, udelukker derfor ikke, at virksomheden i fællesskab med andre virksomheder kan indtage en kollektivt dominerende stilling. Såfremt en eller flere virksomheder er i tvivl om, hvorvidt en kollektivt dominerende stilling foreligger, kan Konkurrencerådet anmodes om at træffe en særskilt afgørelse herom.

Dominansbegrebet er ikke et abstrakt begreb, idet en dominerende stilling altid skal konkretiseres i forhold til et bestemt marked - det relevante marked, jf. ændringsforslag nr. 4 (§ 5 a).

En særskilt afgørelse om, hvorvidt en virksomhed indtager en dominerende stilling, vil derfor alene angå virksomhedens stilling på det eller de i afgørelsen afgrænsede relevante markeder.

Efter EU-praksis er virksomhedens markedsandel et vigtigt kriterium for vurderingen af, om der foreligger en dominerende stilling.

En markedsandel på mindre end 25 pct. vil sjældent være tilstrækkeligt til at statuere dominans. Markedsandele på mellem 25-40 pct. er formentlig ikke alene tilstrækkelige til at statuere dominans. En markedsandel på 50 pct. eller mere kan i sig selv udgøre beviset for, at der foreligger en dominerende stilling. Hvis en høj markedsandel kun opretholdes eller kun har været opretholdt over en relativt kort periode, er den ikke i sig selv tilstrækkelig til at statuere dominans.

Markedsandelen er dog kun en af mange faktorer, som må undersøges, når det skal vurderes, om en virksomhed er dominerende. Af EU-praksis fremgår, at der af sådanne supplerende kriterier bl.a. kan lægges vægt på markedets struktur, konkurrenternes stilling og antallet af disse, adgangsbarrierer til det pågældende marked, herunder juridiske og administrative barrierer, omfanget af virksomhedens tekniske ressourcer, kapitalkrævende investeringer, graden af vertikal integration m.v.

Det fremgår endvidere af praksis, at en virksomheds adfærd, herunder adfærd, der har karakter af misbrug, kan have betydning ved afgørelsen af, om en dominerende stilling foreligger. Betydningen gør sig eksempelvis gældende ved, at virksomhedens adfærd kan udgøre en barriere for adgangen til markedet, der kan være med til at skabe en dominerende stilling. Et andet eksempel er, at en konkurrencebegrænsende adfærd i visse tilfælde efter EU-praksis er indgået som bevis for, at der har foreligget en dominerende stilling.

En følge heraf er, at Konkurrencerådet som betingelse for at træffe en særskilt afgørelse om dominerende stilling vil kunne stille krav om, at virksomheden fremskaffer en række oplysninger, herunder oplysninger om virksomhedens adfærd på markedet. Med ændringsforslag nr. 7 (§ 11, stk. 6) foreslås derfor indsat hjemmel til, at rådet kan fastlægge nærmere regler om det materiale, som skal foreligge til brug for en afgørelse.

En afgørelse om, at en virksomhed ikke indtager en dominerende stilling, vil være bindende, indtil den i givet fald tilbagekaldes af Konkurrencerådet.

En tilbagekaldelse vil kunne komme på tale, hvor det viser sig, at den forespørgende virksomhed forsætligt eller groft uagtsomt har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning for sagen. I sådanne tilfælde vil virksomheden kunne straffes, såvel for overtrædelse af forbudet imod misbrug af en dominerende stilling som for overtrædelse af forbudet imod at afgive urigtige oplysninger m.v., jf. ændringsforslag nr. 17 (§ 23, stk. 1, nr. 3, 4 og 9).

I alle andre tilfælde, dvs. hvor de faktiske forhold har ændret sig, eller hvor der er fremkommet nye oplysninger, sikres en virksomheds retssikkerhed ved en tilbagekaldelse på en række punkter. For det første har Konkurrencerådet initiativforpligtelsen til at træffe en ny afgørelse om, at virksomheden nu indtager en dominerende stilling. For det andet får virksomheden en passende frist til at undersøge, om dens adfærd udgør et misbrug af den dominerende stilling og til i givet fald at ændre adfærden således, at en overtrædelse af forbudet ikke foreligger. Fristen vil i hver enkelt sag blive fastsat konkret med udgangspunkt i, hvor lang tid virksomheden vurderes at have behov for at foretage de netop nævnte undersøgelser og eventuelle ændringer. For det tredje vil virksomheden ikke kunne straffes for et eventuelt misbrug, der måtte finde sted i den periode, hvor virksomheden »retter for sig«.

En særskilt afgørelse om, at en eller flere virksomheder har en dominerende stilling, vil kunne ankes til Konkurrenceankenævnet, jf. ændringsforslag nr. 15 (§ 19, stk. 1).

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der med ændringsforslagene nr. 5 og 7 indføres et nyt stk. 2 og et nyt stk. 6 i § 11.

Til nr. 7

Bestemmelsen er en konsekvens af, at det er fundet hensigtsmæssigt at udskille i ét særskilt stykke, at Konkurrencerådet kan fastsætte nærmere regler om det materiale, som skal foreligge til brug for afgørelser efter ændringsforslagene nr. 5 og 6 (§ 11, stk. 2 og 5).

Til brug for forespørgsler og anmeldelser efter henholdsvis stk. 2 og stk. 5 kan Konkurrencerådet fastsætte regler om brug af særlige skemaer.

Til nr. 8

Med ændringsforslag nr. 8 får Konkurrencerådet mulighed for at udstede påbud om, at støtte, der er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, skal bringes til ophør eller tilbagebetales. Påbud kan udstedes, når støtten dels direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det danske marked eller en del heraf, dels ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering.

Ændringsforslaget bygger på arbejdet i Det tværministerielle udvalg om forbud mod konkurrencebegrænsende erhvervsstøtte, som afgav rapport i november 1999.

Efter gældende dansk ret kan der ikke ydes støtte til virksomheder eller enkeltpersoner, medmindre støtten er lovlig i henhold til offentlig regulering. Støtte ydet med hjemmel i offentlig regulering vil således være lovlig.

Det følger af Finansministeriets budgetvejledning, herunder særligt reglerne om statsinstitutioners indtægtsdækkede virksomhed, at konkurrenceforvridning i forbindelse med statslig erhvervsvirksomhed som hovedregel ikke er tilladt. Endvidere følger det af de almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners og amtskommuners opgavevaretagelse (kommunalfuldmagten), at kommuner som udgangspunkt ikke kan drive handel, håndværk eller industri eller i øvrigt varetage opgaver med fortjeneste for øje. Kommuner kan som udgangspunkt heller ikke yde støtte til virksomheder eller enkeltpersoner.

Efter konkurrencelovens § 11 er konkurrenceforvridende offentlig støtte endvidere forbudt, såfremt der er tale om, at en virksomhed eller flere virksomheder misbruger en dominerende stilling.

Ændringsforslaget udgør dermed et supplement til gældende ret. Den foreslåede påbudsbestemmelse skal dog - ligesom de øvrige bestemmelser i konkurrenceloven - vige for anden offentlig regulering. Dette indebærer, at Konkurrencerådet ikke kan udstede påbud, hvis støtten er ydet med hjemmel i offentlig regulering.

Med ændringsforslaget lægges der op til en mere effektiv kontrol end hidtil af, om støtte til

især offentlig erhvervsvirksomhed forvrider konkurrencen, herunder især indirekte støtte til offentlig erhvervsvirksomhed i form af, at erhvervsaktiviteter udføres i tilknytning til andre offentlige aktiviteter uden fuld dækning af blandt andet faste omkostninger. Konkurrencerådet vil således efter den gældende lovs § 17 have mulighed for at indhente oplysninger, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningsrapporter og elektronisk lagrede data, som skønnes nødvendige for dets virksomhed. Konkurrencerådet kan i tilslutning hertil undersøge, hvordan støtten virker på konkurrencen. Ligeledes vil Konkurrencerådet efter § 18 kunne foretage kontrolundersøgelser hos myndigheden og andre involverede, hvis dette er nødvendigt.

Da offentlig støtte til erhvervsaktiviteter som hovedregel kun er lovlig i det omfang, den pågældende støtte ydes på markedsvilkår, vil Konkurrencerådets vurdering af, om støtten forvrider konkurrencen, i en række tilfælde kunne indgå i ressortmyndighedens vurdering af støttens lovlighed. Bestemmelsen vil således kunne medvirke til, at der sættes øget fokus på de konkurrencemæssige effekter af offentlig støtte til bestemte former for erhvervsvirksomhed.

Bestemmelsen supplerer EF-traktatens regler om statsstøtte, jf. artikel 87-89 (tidligere artikel 92-94). EF-traktatens regler om statsstøtte har forrang i forhold til national ret, og statsstøtte, der er omfattet af Traktatens statsstøttebegreb, skal derfor fortsat anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen. Kommissionen er enekompetent til at vurdere statsstøtte, der er omfattet af Traktaten. Ændringsforslag nr. 8 finder ikke anvendelse på statsstøtte omfattet af EF-traktatens bestemmelser. Hvis Kommissionen derimod når frem til, at der eksempelvis er tale om statsstøtte, men at denne ikke har samhandelsvirkning, vil støtten kunne bedømmes efter ændringsforslagets nr. 8. En anmeldelse til Konkurrencerådet efter den foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 6, vil derfor ikke kunne erstatte en anmeldelse til Europa-Kommissionen efter traktatens artikel 88, stk. 3.

§ 11 a, stk. 1

Bestemmelsen giver Konkurrencerådet hjemmel til at udstede påbud om, at konkurrenceforvridende støtte i form af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed

skal bringes til ophør. Påbudet kan endvidere udstrækkes til også at omfatte tilbagebetaling af støtte. Såvel støtte, der er ophørt, som støtte, der ydes på prøvelsestidpunktet, kan påbydes tilbagebetalt.

Støttebegrebet

Støttebegrebet svarer til støttebegrebet i EF-traktatens art. 87, stk. 1, hvorfor Konkurrencerådet i dets fortolkning af begrebet skal følge EU-praksis på statsstøtteområdet. Efter EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte pr. definition konkurrenceforvridende. Det følger af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, at støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler, som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene i Fællesmarkedet ved at begunstige visse virksomheder eller produktioner, er forbudt.

Støttebegrebet omfatter ikke alene direkte kontante tilskud, men også indirekte støtte. Støtte omfatter enhver økonomisk fordel, der favoriserer bestemte former for erhvervsvirksomhed i forhold til anden erhvervsvirksomhed eller produktioner på det danske marked. Sådanne fordele kan eksempelvis bestå i rentelettelser, garantier eller tilskud.

Krydssubsidiering fra et område til et andet i et selskab eller i en koncern kan være omfattet af støttebegrebet. Ved krydssubsidiering forstås, at en virksomhed dækker sine omkostninger til aktiviteter på ét marked gennem indtjening på et andet marked. Krydssubsidiering indebærer imidlertid ikke nødvendigvis i sig selv, at konkurrencen forvrides. Dette vil kun være tilfældet, hvis der anvendes midler fra et ikke-konkurrenceudsat område til et konkurrenceudsat område på en måde, som ikke er i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip, som anvendes af Europa-Kommissionen i dens praksis efter EF-traktatens art. 87.

I overensstemmelse med EU-praksis kan krydssubsidiering ved hjælp af offentlige midler mellem en offentlig virksomhed, der opererer på et marked uden konkurrence, og et datterselskab, der opererer på et marked med konkurrence, betragtes som støtte ydet ved hjælp af offentlige midler.

Der foreligger dog ikke krydssubsidiering, hvis prisfastsættelsen i forbindelse med de konkurrenceudsatte aktiviteter sker på en sådan måde, at prisen for disse dækker de omkostninger, der ville være forbundet med at drive de konkur-

renceudsatte aktiviteter udskilt fra den øvrige drift. Dette indebærer imidlertid tillige krav om, at den virksomhed, der beskæftiger sig med de konkurrenceudsatte aktiviteter, ikke har gratis adgang eller adgang til en pris, der ligger under markedsprisen, til lokaler, produktionsudstyr, distributions- og salgsfaciliteter m.v., som ejes af eller ejes i fællesskab med den virksomhed, der beskæftiger sig med aktiviteter, som foregår på et marked uden konkurrence.

Der foreligger heller ikke krydssubsidiering, hvis prisfastsættelsen er baseret på en veldokumenteret og retvisende regnskabsmæssig fordeling af samtlige kapitalomkostninger og øvrige indirekte omkostninger mellem en virksomheds konkurrenceudsatte og ikke-konkurrenceudsatte aktiviteter. En omkostning er direkte, hvis den entydigt kan henregnes til den pågældende aktivitet, hvorimod en indirekte omkostning ikke kan henregnes direkte til den enkelte aktivitet. Dette indebærer, at der som udgangspunkt vil være tale om krydssubsidiering, hvis prisfastsættelsen er baseret på marginalomkostningerne ved den pågældende aktivitet.

Konkurrencerådet kan udstede påbud vedrørende støtte, som ydes på det tidspunkt, hvor påbudet udstedes, samt påbud vedrørende støtte, der allerede er ydet.

Der er tale om, at en støtte er ydet, når støtten er udbetalt eller udbetales til en eller flere virksomheder.

Forældelsesfristen på 5 år, jf. § 11 a, stk. 5, sætter dog grænser for, hvor langt tilbage i tid Konkurrencerådet kan gå, når der udstedes et påbud efter stk. 1.

Offentlige midler

Begrebet »offentlige midler« skal forstås bredt. Det omfatter støtte ydet af såvel staten som af andre offentlige myndigheder, f.eks. en kommunalbestyrelse. Som efter EU-praksis vil også midler, der uddeles af en fond eller en institution, uden at et overordnet forvaltningsorgan har indflydelse på den konkrete beslutning om tildeling af støtte, kunne betragtes som offentlige midler, såfremt en offentlig myndighed har udpeget denne fond eller institution til at administrere støtten. Dette indebærer, at der er tale om offentlige midler, hvis en offentlig myndighed opretter eller udpeger et offentligt eller privat organ med henblik på at administrere støtten. Som efter EU-praksis er det afgørende, om støt-

ten er modtaget som resultatet af en adfærd, der må tilskrives en offentlig myndighed.

Til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed

Begrebet »erhvervsvirksomhed« skal i overensstemmelse med begrebet i den gældende lov forstås bredt, jf. bemærkningerne til den gældende lovs § 2, stk. 1 (jf. FT 1996/97, tillæg A, s. 3653, v. sp.). Dette indebærer, at begrebet omfatter enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer eller tjenester.

For at Konkurrencerådet kan udstede påbud efter § 11 a, stk. 1, skal støtten være ydet til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed. At en støtte er »til fordel for« betyder, at støtten skal udgøre en økonomisk eller finansiel fordel for modtageren, som denne ikke ville have opnået under normale markedsvilkår.

Ved vurderingen af, om offentlig støtte er ydet på markedsvilkår, skal Konkurrencerådet følge det markedøkonomiske investorprincip, som anvendes ved administrationen af EF-traktatens regler om statsstøtte. Dette indebærer, at Konkurrencerådet skal undersøge, om den offentlige myndighed, der yder støtten, har handlet ud fra samme økonomiske parametre, som en privat investor ville gøre, når der indskydes kapital, ydes lån m.v. til en anden virksomhed. Der skal således foretages en sammenligning mellem de tiltag, som iværksættes af en offentlig investor, når denne forfølger visse økonomiske mål, og den fremgangsmåde, der følges af en privat investor.

En offentlig myndighed, som tilfører egne virksomheder økonomiske eller finansielle midler i kraft af ejerforhold, bedømmes også efter det markedøkonomiske investorprincip.

Vurderingen af, om støtten er »til fordel for« vil i praksis ofte være sammenfaldende med vurderingen af, om støtten er konkurrenceforvridende, idet det markedøkonomiske investorprincip indgår i begge vurderinger.

Støtten skal endvidere være til bestemte former for erhvervsvirksomhed, hvilket vil sige, at den skal være selektiv.

§ 11 a, stk. 2.

Betingelserne for, at Konkurrencerådet kan udstede et påbud efter § 11 a, stk. 1, er, for det første, at den pågældende støtte direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen. For det andet er det et krav, at

støtten ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering. Begge betingelser skal være opfyldt.

Det er Konkurrencerådet, som foretager vurderingen efter nr. 1 af, om der foreligger konkurrenceforvridende offentlig støtte, mens vurderingen efter nr. 2 af, om støtten er lovlig i henhold til offentlig regulering, foretages af vedkommende minister, hhv. tilsynsråd, jf. § 11 a, stk. 3. Vurderingerne efter § 11 a, stk. 2, vil dog i flere tilfælde være sammenfaldende. Dette skyldes bl.a., at det efter kommunalfuldmagten er forbudt for kommuner at yde støtte til virksomheder eller enkeltpersoner, hvis det ikke sker på markedsvilkår. Konkurrencerådets vurdering af støttens konkurrencemæssige effekter vil derfor i en række tilfælde kunne indgå i ressortmyndighedens vurdering af støttens lovlighed, da en vurdering af, om støtten er givet på markedsvilkår, ofte er sammenfaldende med en vurdering af, om støtten er konkurrenceforvridende.

Hvis støtten er omfattet af § 11 a, stk. 2, kan såvel Konkurrencerådet som eksempelvis tilsynsmyndigheden påbyde støtten bragt til ophør. Hvis alene betingelsen efter § 11 a, stk. 2, nr. 1, er opfyldt, kan Konkurrencerådet ikke udstede et påbud. I stedet kan Konkurrencerådet benytte muligheden efter lovforslagets nr. 2 til at rette en henvendelse til vedkommende myndighed og påpege mulige skadelige virkninger for konkurrencen som følge af den ydede støtte.

§ 11 a, stk. 2, nr. 1.

Den første betingelse, der skal være opfyldt, for at Konkurrencerådet kan udstede påbud efter § 11 a, stk. 1, er, at den støtte, der er ydet, direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det danske marked eller en del heraf.

Den pågældende offentlige støtte skal enten have til formål eller til følge at forvride konkurrencen. Dette indebærer, at såvel støtte, der rent faktisk forvrider konkurrencen, som støtte, der blot har konkurrenceforvridning til formål, vil være omfattet. Det er med andre ord ikke et krav, at der rent faktisk kan konstateres konkurrenceforvridninger på det danske marked eller en del heraf som en følge af støtten.

Når Konkurrencerådet vurderer, om den offentlige støtte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det danske marked eller en del heraf, skal rådet ikke blot vurdere det umiddelbare formål eller den umiddelbare virk-

ning af støtten, men også om der kan være et indirekte konkurrenceforvridende formål, hhv. en indirekte konkurrenceforvridende følge af den offentlige støtte.

Konkurrenceforvridende støtte

Begrebet er inspireret af EF-traktatens artikel 87, hvorefter en af betingelserne for, at der foreligger ulovlig statsstøtte er, at støtten »fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene«. Det er således tilstrækkeligt, at en konkurrenceforvridning truer pga. statsstøtten. Hermed adskiller begrebet sig fra lovens § 6, hvorefter en konkurrencebegrænsning er forbudt. En støtteordning kan derfor godt forvride konkurrencen, uden at konkurrencen kan siges at være begrænset.

Omvendt vil støtte som udgangspunkt ikke blive betragtet som konkurrenceforvridende, hvis den gives efter et udbud på gennemsigtige, objektive og ikkediskriminerende vilkår.

§ 11 a, stk. 2, nr. 2.

Det er yderligere et krav for et påbud efter § 11 a, stk. 1, at den konkurrenceforvridende offentlige støtte ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering. Efter gældende dansk ret kan der ikke lovligt ydes støtte til virksomheder eller enkeltpersoner, medmindre støtten har hjemmel i offentlig regulering. Vurderingen af, om der er hjemmel i offentlig regulering, foretages af vedkommende minister eller tilsynsråd, jf. § 11 a, stk. 3.

Offentlig regulering

Begrebet »offentlig regulering« skal forstås i overensstemmelse med § 2, stk. 2, i den gældende lov, jf. FT 1996/97, tillæg A, s. 3653 h. sp. Det betyder, at begrebet omfatter love, bekendtgørelser, aktstykker, generelle budgetregler samt reglerne om kommunernes ulovbestemte opgaver (kommunalfuldmagten). Endvidere vil forpligtelser efter ratificerede konventioner og EF-forordninger falde ind under begrebet »offentlig regulering«.

Spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, vil i visse tilfælde skulle ses i sammenhæng med spørgsmålet om, hvorvidt støtten er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 1. Efter denne bestemmelse i EF-traktaten er støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler, som fordrejer eller truer

med at fordreje konkurrencevilkårene i Fællesmarkedet, ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, forbudt. For at støtte, som er omfattet af artikel 87, stk. 1, kan anses for lovlig, skal sådan støtte anmeldes til Europa-Kommissionen, jf. EF-traktatens artikel 88, stk. 3, inden den iværksættes med henblik på, at Kommissionen kan vurdere, om støtten kan godkendes som værende forenelig med det fælles marked, jf. artikel 87, stk. 2 og 3.

Bestemmelsen i EF-traktatens artikel 88, stk. 3, er umiddelbart anvendelig. Offentlig støtte, der er omfattet af traktatens artikel 87, stk. 1, vil derfor ikke være lovlig i henhold til offentlig regulering, medmindre anmeldelsespligten efter EF-traktatens artikel 88, stk. 3, er opfyldt.

§ 11 a, stk. 3

Bestemmelsen fastlægger den myndighed, som er kompetent til at træffe afgørelse om, hvorvidt den pågældende støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering.

På det statslige område vil det som udgangspunkt være vedkommende minister, der har udstedt reguleringen, der træffer afgørelsen. På det kommunale område er det typisk den kommunale tilsynsmyndighed, som er kompetent til at afgøre dette spørgsmål. Indenrigsministeriet fører tilsynet med Københavns og Frederiksberg Kommuner og amtskommunerne. Det for hvert amt nedsatte tilsynsråd fører tilsynet med de øvrige kommuner.

En afgørelse efter § 11 a, stk. 3, af, hvorvidt støtten er lovlig i henhold til offentlig regulering, vil i visse tilfælde indebære en vurdering af, om støtten er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 1. I disse sager forudsættes det derfor, at Konkurrencestyrelsen sammen med vedkommende minister eller vedkommende kompetente myndighed afklarer, om der kan være tale om statsstøtte i EF-traktatens forstand, herunder om anmeldelsespligten efter artikel 88, stk. 3, er tilsidesat. Det er dog Kommissionen, der er enekompetent til at afgøre, om støtte er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, herunder om støtten burde være anmeldt efter artikel 88, stk. 3.

§ 11 a, stk. 4

Konkurrencerådet kan rette påbud om tilbagebetaling af støtte til privatejet erhvervsvirksomhed, selvejende institutioner samt helt eller delvist offentligt ejede virksomheder, der drives i

selskabsform. Der vil således kunne udstedes påbud om tilbagebetaling over for aktieselskaber og interessentskaber, der er helt eller delvis offentligt ejede.

Bestemmelsen bemyndiger endvidere erhvervsministeren til at afklare, hvilke andre former for virksomheder et påbud om tilbagebetaling kan rettes mod. Med begrebet »selskabsliggende« sigtes eksempelvis mod virksomheder som Post Danmark, TV 2 og Danmarks Radio.

Der er ikke i ændringsforslaget åbnet mulighed for, at der kan udstedes påbud om tilbagebetaling over for offentlige myndigheder, der udfører erhvervsaktivitet, som ikke er særlig udskilt fra myndighedsudøvelsen. Baggrunden for dette er, at de bevilgende myndigheder under alle omstændigheder vil skulle bevilge et beløb, der svarer til det beløb, der påbydes tilbagebetalt. Derfor vil en bestemmelse om, at den offentlige myndighed i en sådan situation skal tilbagebetale støtten, reelt være virkningsløs.

§ 11 a, stk. 5

Krav om tilbagebetaling forældes som udgangspunkt 5 år efter, at støtten er udbetalt. Det er således udbetalingstidspunktet, som er afgørende for beregningen af forældelsesfristen, hvilket svarer til EU-praksis på statsstøtteområdet. Det er uden betydning for fristens beregning, om beslutningen om at yde støtte til en given virksomhed ligger væsentligt forud for selve udbetalingen af støtten. Hvor en støtteordning udbetales i rater, vil fristen for forældelse skulle regnes fra udbetalingen af den enkelte rate.

Forældelsesfristen kan suspenderes, når Konkurrencerådet på eget initiativ eller på baggrund af en klage indleder en sag og frem til tidspunktet for rådets afgørelse. Fristen suspenderes således ikke, når der er indgivet anmeldelse efter stk. 6.

Konkurrencerådet beregner renter fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte var til støttemodtagerens rådighed, og indtil der sker tilbagebetaling. Rentens størrelse fastsættes i overensstemmelse med rentelovens § 5, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 583 af 1. september 1986 med senere ændringer.

Overtrædelse af et påbud udstedt i henhold til § 11 a, stk. 1, kan straffes med bøde, jf. ændringsforslag nr. 17 (§ 23, stk. 1, nr. 7), ligesom der kan pålægges tvangsbøde for at undlade at

efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 11 a, stk. 1, jf. lovens § 22.

§ 11 a, stk. 6

Konkurrencerådet kan efter anmeldelse erklære, at en given offentlig støtte efter de forhold, som Konkurrencerådet har kendskab til, ikke er konkurrenceforvridende, jf. § 11 a, stk. 2, nr. 1. Anmeldelse kan indgives af offentlige myndigheder, før støtten udbetales.

Afgivelse af en sådan erklæring forudsætter en anmeldelse til Konkurrencestyrelsen. En erklæring fra Konkurrencerådet i medfør af stk. 6 indebærer i sig selv, at der ikke vil kunne gives påbud om at bringe støtten til ophør og om tilbagebetaling af støtten.

En erklæring efter § 11 a, stk. 6, binder Konkurrencerådet, dog ikke i det omfang Konkurrencerådets grundlag for afgørelsen ændrer sig, eller der gør sig forhold gældende, som Konkurrencerådet ikke havde kendskab til, da det traf afgørelsen. Virkningerne af en ikkeindgrebserklæring er, at der ikke kan straffes efter ændringsforslag nr. 17 (§ 23, stk. 1, nr. 7), hvis Konkurrencerådet senere måtte nå frem til en anden vurdering af samme forhold. Bødeimmuniteten forudsætter dog, at myndigheden ved anmeldelsen ikke har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger.

En anmeldelse til Konkurrencerådet efter § 11 a, stk. 6, kan ikke erstatte en anmeldelse til Europa-Kommissionen efter traktatens artikel 88, stk. 3.

Til nr. 9

Der er tale om en ændring af, hvilke tærskler der skal gælde ved fusionskontrol. Med ændringsforslaget skal de deltagende virksomheder tilsammen have en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3,8 mia. kr. (§ 12, stk. 1, nr. 1), eller mindst én af de deltagende virksomheder skal i Danmark have en samlet årlig omsætning på mindst 3,8 mia. kr., og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder skal have en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3,8 mia. kr. (§ 12, stk. 1, nr. 2).

Til nr. 10

En bagatelgrænse på 200 mio. kroner kan indebære, at en række fusioner inden for f.eks. detailhandlen vil være omfattet af fusionskontrollen - også selv om disse fusioner i realiteten er af

mindre betydning. Derfor hæves bagatelgrænsen for fusionskontrol fra 200 mio. kr. til 300 mio. kr.

Til nr. 11

Med ændringsforslag nr. 11 foreslås der indsat en forenklet procedure for forhåndsgodkendelse af visse planlagte fusioner. Denne procedure omfatter planlagte fusioner, som ikke giver anledning til konkurrencemæssige problemer, og hvor der derfor ikke er behov for indgriben fra konkurrencemyndighedens side i form af vilkår eller påbud. Bestemmelsen tager dermed sigte på at minimere de administrative og praktiske byrder for virksomhederne.

Ændringsforslaget skal gøre det muligt for virksomhederne på et tidligt tidspunkt i overvejelserne om fusion at få en godkendelse af en planlagt fusion. Konkurrencerådet kan efter ændringsforslaget træffe afgørelse om godkendelse af en fusion, uden at det offentliggøres, at fusionen er anmeldt, og uden at afgørelsen om godkendelsen offentliggøres. Dette skal gøre det muligt for virksomhederne efterfølgende at vedtage de fornødne beslutninger om at indgå fusionen.

I Konkurrencerådets afgørelse om godkendelse vil der være fastsat et tidspunkt for offentliggørelse heraf. Tidspunktet for offentliggørelsen af godkendelsen vil blive fastsat af Konkurrencerådet i samarbejde med virksomhederne. Tidspunktet vil blive fastsat under hensyntagen til, hvornår virksomhederne endeligt beslutter at fusionere, jf. § 12 b, stk. 1. Der kan enten være aftalt en dato for offentliggørelsen, eller offentliggørelsen kan eksempelvis være betinget af, at virksomhederne beslutter at indgå fusionen.

Proceduren i § 12 c, stk. 7, finder ikke anvendelse i sager, hvor forhåndskontakterne mellem konkurrencemyndigheden og virksomhederne viser, at en godkendelse af en planlagt fusion ikke er åbenbar. Det kan f.eks. skyldes, at en offentliggørelse af den planlagte fusion viser sig nødvendig for at få et klart kendskab til eventuelle konkurrenceproblemer, som fusionen kan give anledning til. Det kan f.eks. også skyldes, at allerede foreliggende oplysninger viser, at en planlagt fusion vil kunne give anledning til konkurrencemæssige problemer, og hvor Konkurrencerådet finder, at der til godkendelsen af en fusion skal knyttes vilkår eller påbud, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 e). Tilsvarende vil det være

tilfældet i sager, hvor Konkurrencerådet finder, at en anmeldt fusion bør forbydes, jf. nr. 12 (§ 12 c, stk. 1). I sådanne tilfælde skal Konkurrencerådet meddele virksomhederne, at fusionen ikke kan opnå godkendelse efter proceduren i ændringsforslagets § 12 c, stk. 7, jf. § 12 c, stk. 8. Konkurrencerådet kan dermed ikke forbyde en fusion efter ændringsforslagets § 12 c, stk. 7, men kun bestemme, at den forenkledede procedure i stk. 7 ikke finder anvendelse. Konkurrencerådets afgørelse efter § 12 c, stk. 8, vil være en processuel afgørelse, som ikke kan påklages.

Giver Konkurrencerådet afslag på godkendelse efter § 12 c, stk. 7, kan virksomheden trække anmeldelsen tilbage eller anmode om, at der først træffes afgørelse efter andre bestemmelser i lovens kapitel 4, når anmeldelsespligten efter § 12 b, stk. 1, er indtrådt. Der sker ingen offentliggørelse af Konkurrencerådets afgørelser efter § 12 c, stk. 8.

Vælger virksomhederne at trække anmeldelsen tilbage, men fortsætter arbejdet med at tilrettelægge en fusion, skal beslutningen m.v. om at gennemføre fusionen anmeldes efter bestemmelsen i § 12 b, stk. 1. Herefter følger behandlingen af den nye anmeldelse den almindelige procedure i lovforslagets § 12 d. Virksomhederne kan også vælge helt at opgive fusionen, hvorefter sagen afsluttes.

Til nr. 12

Dette er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 7 (§ 11, stk. 6) og nr. 8 (§ 11 a, stk. 4, 2. pkt., og stk. 6, 2. pkt.).

Til nr. 13

Det er ikke fundet hensigtsmæssigt at ændre Konkurrencerådets sammensætning og beslutningsproces, hvorfor lovforslagets nr. 16 udgår. Det vil imidlertid i Konkurrencerådets forretningsorden blive præciseret, at den, som afgørelsen retter sig til, får mulighed for at komme med et kort mundtligt indlæg for Konkurrencerådet, forinden rådet træffer afgørelse i sagen.

Til nr. 14

Med ændringsforslaget indføres der en særskilt bestemmelse om partshøring i konkurrenceloven. Ændringsforslaget er et supplement til reglerne om partshøring i forvaltningsloven. Ændringsforslaget indeholder to ændringer i re-

lation til den gældende konkurrencelov og praksis herefter. Dels vil partshøringen komme til at omfatte det samlede udkast til Konkurrencerådets beslutningsgrundlag, dels indføres der en lovfæstet minimumsfrist for partshøring på 3 uger.

Efter hidtidig praksis foretages der kun partshøring over sagens faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Efter ændringsforslaget vil høringsgrundlaget omfatte hele udkastet til afgørelse i den konkrete sag. Dette medfører, at en part i en sag vil få mulighed for at kommentere Konkurrencestyrelsens vurdering og indstilling i sagen. Dermed vil partshøringen også komme til at omfatte sagens retlige omstændigheder.

Det følger af forvaltningslovens § 19, stk. 1, at der kun foreligger pligt til partshøring, hvis oplysningerne ved sagens afgørelse er til ugunst for den pågældende part. Dette princip videreføres med forslaget. Det vil således kun være i de tilfælde, hvor der efter forvaltningsloven er pligt til at foretage partshøring, at partshøringen dels vil omfatte hele udkastet til afgørelse, dels skal overholde en vis minimumsperiode.

Efter forvaltningsloven kan myndigheden fastsætte en frist for afgivelse af partens udtalelse. Denne frist vil efter ændringsforslaget mindst udgøre 3 uger. Ved en frist på 3 uger tages der hensyn til det ofte omfangsrige materiale og sagernes kompleksitet. Endvidere vil en frist på 3 uger gøre det muligt for parten at lade en sagkyndig foretage en grundig vurdering af sagen. Hvis parten i forbindelse med høringen anmoder om at få fristen forlænget, kan styrelsen i overensstemmelse med hidtidig praksis forlænge fristen.

Partshøringen iværksættes, når sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at sagen er klar til afgørelse. I det omfang høringen giver anledning til kommentarer fra parten, skal disse undersøges og i givet fald indarbejdes i det udkast til afgørelse, som herefter forelægges Konkurrencerådet.

Der vil som udgangspunkt ikke skulle foretages en fornyet partshøring over det ændrede udkast til afgørelse, som partens bemærkninger til det første beslutningsudkast har givet anledning til. Kun i det omfang partshøringen har givet anledning til væsentlige ændringer i beslutningsudkastet til ugunst for parten, vil der skulle foretages en fornyet partshøring af udkast til afgørelse. I forbindelse med denne anden partshøring vil parten som udgangspunkt have en frist på tre

uger til at afgive en udtalelse, medmindre undtagelserne i forvaltningslovens § 19, stk. 2, finder anvendelse.

Efter forvaltningslovens § 19, stk. 2, er der i visse situationer ikke pligt til at foretage partshøring. Dette gælder eksempelvis, hvis partens interesser i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 3. Ændringsforslaget indebærer derfor, at der i de situationer, som er omfattet af forvaltningslovens § 19, stk. 2, undtagelsesvis vil kunne undlades at foretage partshøring, eller der vil kunne fastsættes en kortere frist for partshøringen.

I lovforslagets bestemmelse om fusionskontrol er der indsat frister for, hvornår en afgørelse senest skal træffes af Konkurrencerådet. I disse sager vil det ikke være muligt på grund af de korte frister for sagernes behandling at have en høringsfrist på 3 uger. Samtidig er der heller ikke samme behov for en lang frist, idet der i fusions-sager ofte vil være en tæt dialog mellem Konkurrencestyrelsen og de fusionerende virksomheder under forberedelsen af fusionen eller under Konkurrencestyrelsens behandling af en anmeldt fusion. For at sikre en effektiv beslutningsproces og samtidig overholde de lovbestemte frister bør Konkurrencerådet derefter kunne fastsætte en kortere frist for partshøring i fusionssager.

Til nr. 15

Med ændringsforslaget sikres, at Konkurrencerådets afgørelser efter ændringsforslag nr. 5 (§ 11, stk. 2) og nr. 8 (§ 11 a, stk. 1, og stk. 6, 1. pkt.) kan indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Til nr. 16

Bestemmelsen har til formål at udelukke tredjemands mulighed for at anke Konkurrencerådets afgørelser truffet efter bestemmelserne i kapitel 4 om fusionskontrol.

Til nr. 17

Når en virksomhed har overtrådt en af bestemmelserne i konkurrenceloven, kan Konkurrencestyrelsens direktør beslutte, at der skal rettes henvendelse til anklagemyndigheden med henblik på, at der rejses tiltale for overtrædelse af loven. Ved beslutningen om at oversende en sag til

Bet. o. lovf. vedr. konkurrenceloven

anklagemyndigheden indgår overtrædelsens grovhed i vurderingen. Dette gælder også, når den nye adgang til at straffe for førstegangsovertrædelse af konkurrencelovens forbud mod misbrug af dominerende stilling ønskes benyttet, jf. ændringsforslag nr. 17 (§ 23, stk. 1, nr. 4), idet kun grove førstegangsovertrædelser bør straffes.

Finder anklagemyndigheden, at den pågældende sag er egnet til at blive indbragt for domstolene, udarbejdes anklageskrift med nedlægelse af bødepåstand.

Domstolene afgør herefter, om der foreligger en overtrædelse af loven, og om denne har været forsætlig eller groft uagtsom. I bekræftende fald er det ligeledes domstolene, der afgør bødens størrelse.

Efter strafbestemmelserne i den gældende lov kan bl.a. den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, straffes med bøde. En virksomhed, der forsætligt eller groft uagtsomt misbruger en dominerende stilling, kan ligeledes straffes med bøde. Efter den gældende lov er det dog en betingelse, at den pågældende virksomhed inden for de seneste fem år har fået et påbud vedrørende et tilsvarende misbrug af en dominerende stilling.

Ændringsforslaget medfører, at der indføres bødestraf for overtrædelse af vilkår, indeholdt i en fritagelse efter § 8, stk. 3. Endvidere foreslås der efter den 1. juli 2002 indført bødestraf, første gang en eller flere virksomheder overtræder forbudet mod misbrug af en dominerende stilling i § 11, stk. 1. I en overgangsperiode fra den 1. oktober 2000 til den 30. juni 2002 er det, ligesom efter den gældende lov, en betingelse, at den pågældende virksomhed inden for de seneste fem år har fået et påbud vedrørende et tilsvarende misbrug af en dominerende stilling. Overtrædelse af visse af bestemmelserne om fusionskontrol samt af bestemmelserne i lovforslagets nr. 25 (§ 23 a) om artikel 81 og 82 i EF-traktaten foreslås ligeledes at kunne straffes med bøde.

Det følger af strafbetingelsen i stk. 1, at virksomheder, der har modtaget erklæring fra Konkurrencerådet efter § 9, efter § 11, stk. 2 (bindende forhåndsbesked) eller efter § 11, stk. 5 (ikke-indgrebserklæring), ikke vil kunne straffes. Sådanne erklæringer bevirker, at kravet om forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse ikke kan anses for opfyldt.

Generelt bør bødeniveauet ved overtrædelse af konkurrenceloven følge danske retstraditioner

for overtrædelser af erhvervslovgivning i øvrigt. Det må dog herved understreges, at der ikke findes ét bødeniveau for overtrædelse af dansk erhvervslovgivning, men at bødeniveauet varierer fra lov til lov, og at bøden i den konkrete sag afhænger af en række forhold, herunder af overtrædelsens grovhed, varighed og af, om virksomheden tidligere har overtrådt de pågældende regler.

Ved udmåling af bøder for overtrædelser af dansk lovgivning tages der i almindelighed udgangspunkt i en opnået eller tilsigtet økonomisk gevinst i det omfang, den kan beregnes, samt i overtrædelsens grovhed og varighed.

I de situationer, hvor der idømmes en bøde, vil det i strafudmålingen indgå, om der er tale om en mindre overtrædelse, en alvorlig overtrædelse eller en meget alvorlig overtrædelse.

En mindre alvorlig overtrædelse kan være en konkurrencebegrænsende vertikal aftale med en beskeden virkning på det relevante marked. Eksempelvis en bestemmelse i en eneforhandlingsaftale, der forbyder eneforhandleren at levere til kunder uden for området, og som aldrig har været håndhævet. Et andet eksempel kan være en eksklusiv købsforpligtelse for en forhandler, og som løber i mere end 5 år.

En alvorlig overtrædelse kan f.eks. bestå i en vertikal aftale vedrørende fastsættelse af bindende mindstepriser ved videresalg. Et andet eksempel kan være en horisontal konkurrencebegrænsende aftale, hvor to producenter f.eks. i fællesskab har udviklet et produkt og i forbindelse hermed aftaler at afstå fra at konkurrere med hinanden ved salget af produktet. Endelig kan et misbrug af dominerende stilling være en alvorlig overtrædelse.

Som eksempel på de meget alvorlige overtrædelser kan nævnes pris- eller markedsopdelingskarteller, som omfatter de væsentligste aktører på markedet. Det kan også være tilfælde, hvor en virksomhed med en monopolstilling forsøger at fastholde denne ved en flerhed af misbrug.

Når det drejer sig om varigheden af overtrædelsen, kan der sondres mellem en overtrædelse af kortere varighed (mindre end 1 år), mellem-lang varighed (1-5 år) eller af lang varighed (over 5 år).

Bødebeløbet kan forhøjes eller nedsættes, alt efter om der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Eksempler på skærpende omstændigheder er en eller flere virksomheders gentagne overtrædelser af samme art, forsøg på at hindre en undersøgelse og nægtelse af samarbejde med myndighederne, en ledende rolle eller rollen som initiativtager til overtrædelsen, pression udøvet over for andre virksomheder eller en ulovlig merfortjeneste.

Blandt de formildende omstændigheder er eksempelvis passiv deltagelse i overtrædelsen, ikke-overholdelse af den konkurrencebegrænsende aftale m.v., der udgør en overtrædelse, en overtrædelse, som er blevet bragt til ophør, begrundet tvivl hos virksomheden om, hvorvidt der forelå en overtrædelse, eller hvis virksomheden har samarbejdet med myndighederne.

Med henblik på at kombinere anvendelsen af bødeberegningen med princippet i straffelovens § 51, stk. 3, om den skyldiges betalingssevne bør det tilstræbes, at der i vurderingen af størrelsen af den endelige bødepåstand også indgår en vurdering af den pågældende virksomheds mulighed for at betale bøden. I denne sammenhæng må det forventes, at der vil blive foretaget en vurdering af virksomhedens soliditet for at afgøre, om virksomhedens overlevelse trues. Udgangspunktet vil være, at der skal være tale om en følelig bødestraf.

I det omfang en konkurrencebegrænsning i strid med loven påfører en fysisk eller juridisk person et tab, vil der typisk være tale om en retsstridig handling, som kan gøre det muligt for den skadelidte at søge erstatning gennem et civil søgsmål. Da dette imidlertid følger af dansk rets almindelige regler, er det ikke fundet nødvendigt at indsætte en udtrykkelig bestemmelse herom.

Stk. 1, nr. 1.

For at sikre, at forbudet i lovens § 6, stk. 1, mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v. bliver effektivt, kan der straffes for forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse af lovens § 6, stk. 1. Bestemmelsen viderefører § 23, stk. 1, nr. 1, i den gældende lov.

Stk. 1, nr. 2.

Lovforslagets nr. 22 (§ 22) om tvangsbøder vil være det primære middel til at sikre opfyldelse af vilkår meddelt efter lovens § 8, stk. 3, 3. pkt. Således vil der kunne pålægges tvangsbøder, indtil et vilkår efterkommes. Disse tvangsbøder er endvidere tillagt udpantningsret.

Der kan dog foreligge særlige situationer, hvor en tilbagekaldelse efter lovens § 8, stk. 5, af en fritagelse kombineret med en bøde for en forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af et påbud vil være det bedste middel for konkurrencen på markedet.

På denne baggrund foreslås der indført hjemmel til at straffe en virksomhed med bøde for manglende overholdelse af et vilkår, jf. § 8, stk. 3, 3. pkt.

Stk. 1, nr. 3

For at sikre, at der ikke kan straffes for førstegangsovertrædelser af forbudet mod dominerende stilling, før der har været god tid til at vurdere, om den nye bestemmelse om markedsafgrænsning virker efter hensigten, jf. ændringsforslag nr. 4, fastholdes bestemmelsen om, at der ikke straffes for førstegangsovertrædelse af forbudet i § 11, stk. 1, indtil den 30. juni 2002.

Stk. 1, nr. 4

Efter den 1. juli 2002 indføres der hjemmel til at pålægge en virksomhed bøde, når den første gang overtræder forbudet i § 11, stk. 1, mod misbrug af dominerende stilling.

Det vil - som hidtil - være et krav, at det kan bevises, at en eller flere virksomheder har en dominerende stilling, og at den dominerende stilling er misbrugt. Har Konkurrencerådet allerede truffet afgørelse herom, vil domstolene nok i vidt omfang lægge denne afgørelse til grund. Hvad derimod angår spørgsmålet om strafbarhed, forudsætter dette, at tilregnelserkravet om forsæt eller grov uagtsomhed er opfyldt for samtlige elementer i gerningsindholdet. Der skal således foreligge bevis for, at virksomheden var vidende om - eller burde vide - at den havde en dominerende stilling, hhv. bevis for, at virksomheden havde til hensigt at misbruge denne eller handlede groft uagtsomt ved sin optræden.

For så vidt angår førstegangsbøder i forbindelse med misbrug af dominerende stilling, må det fremhæves, at en virksomhed kan være i en undskyldelig uvidenhed om sin markedsposition, hvorfor det ikke er rimeligt at straffe virksomheden. I sådanne sager vil kravet om, at virksomheden har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, sikre, at virksomheden ikke kan straffes.

Samtidig rejser anklagemyndigheden alene tiltale i sager, hvor anklagemyndigheden finder, at den tiltalte kan dømmes. Hvor virksomheden

befinder sig i en undskyldelig uvidenhed om sin markedsposition, bør der således ikke rejses tiltale.

Hvis en virksomhed har fået en bindende forhåndsbesked, jf. ændringsforslag nr. 5, om at virksomheden ikke er dominerende, vil den ikke kunne straffes.

Stk. 1, nr. 5

Med indførelsen af fusionskontrol er det nødvendigt at sikre, at der sker anmeldelse af fusioner, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 b, stk. 1). Der foreslås derfor indført bødestraf for overtrædelse af anmeldelsespligten i § 12 b, stk. 1. Dette gælder såvel for manglende anmeldelse som ved for sen anmeldelse af en fusion.

Ved udmålingen af en bøde for manglende eller for sen anmeldelse skal der tages udgangspunkt i overtrædelsens art og grovhed. Tilside sættelse af anmeldelsespligten må betragtes som en alvorlig overtrædelse, fordi den bidrager til at modvirke formålet med fusionskontrolbestemmelserne.

Ved overtrædelse af anmeldelsespligten i § 12 b, stk. 1, betragtes det som en skærpene omstændighed, hvis fusionen har haft konkurrence-skadelige virkninger, ligesom de deltagende virksomheders størrelse samt overtrædelsens varighed bør indgå i udmålingen af bøden.

Stk. 1, nr. 6

Der foreslås mulighed for at pålægge en bøde for forsætlig eller groft uagtsom gennemførelse af en anmeldelsespligtig fusion på trods af nedlagt forbud herimod, jf. lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 1). Virksomhedernes overholdelse af Konkurrencerådets forbud er en betingelse for en effektiv fusionskontrol.

Efter lovforslagets nr. 12 (§ 12 c, stk. 5, 1. pkt.) må en fusion, der er omfattet af fusionskontrollen, ikke gennemføres, før Konkurrencerådet har godkendt denne. Bestemmelsen skal sikre, at rådet kan foretage en effektiv forudgående fusionskontrol. En overtrædelse heraf vil bringe hele formålet med fusionskontrollen i fare, hvilket er baggrunden for, at en overtrædelse af bestemmelsen foreslås bødebelagt.

Bestemmelsen i § 23, stk. 1, nr. 6, har som supplement til bestemmelsen om tvangsbøder, jf. lovforslagets nr. 22 (§ 22), til formål at sikre, at de deltagende virksomheder overholder de

vilkår eller påbud, som Konkurrencerådet i forbindelse med lovforslagets nr. 12 om fusionskontrol kan udstede.

Det gælder for det første vilkår eller påbud knyttet til en dispensation efter § 12 c, stk. 6, fra forbudet i § 12 c, stk. 5, 1. pkt., mod at gennemføre en fusion inden Konkurrencerådet har godkendt denne. Herved sikres det bl.a., at en dispensation til at gennemføre en fusion, inden Konkurrencerådets godkendelse foreligger, ikke misbruges.

For det andet drejer det sig om vilkår eller påbud, som Konkurrencerådet efter § 12 e har knyttet til en godkendelse af en fusion. Herved sikres det, at de deltagende virksomheder overholder de over for Konkurrencerådet afgivne tilsagn, der skal fjerne de skadelige virkninger af en fusion.

I begge tilfælde vil manglende overholdelse af udstedte vilkår eller påbud være at betragte som en alvorlig overtrædelse af loven, idet disse vilkår eller påbud netop har været en afgørende forudsætning for en dispensation, hhv. en godkendelse af en fusion.

Endvidere vil overtrædelse af et påbud om opløsning af en fusion efter § 12 g kunne sanktioneres med bøde. Overholdes Konkurrencerådets påbud ikke, vil formålet med fusionskontrol ikke kunne nås. Dette betragtes derfor som en meget grov overtrædelse af loven.

Stk. 1, nr. 7

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 1, nr. 4, i den gældende lov.

Med henblik på at sikre opfyldelsen af de påbud, som Konkurrencerådet efter loven kan udstede, kan der straffes for manglende overholdelse af et påbud. Det drejer sig om påbud om at bringe en overtrædelse af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler til ophør, jf. lovens § 6, stk. 1, jf. stk. 4, påbud om at ophøre med at misbruge en dominerende stilling, jf. lovens § 11, stk. 1, jf. stk. 4, samt påbud om at bringe konkurrenceforvridende støtte til ophør, jf. ændringsforslag nr. 8 (§ 11 a, stk. 1).

Stk. 1, nr. 8

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23, stk. 1, nr. 6, i den gældende lov, hvorefter der kan straffes for ikke at efterkomme Konkurrencerådets krav om oplysninger efter § 17.

Stk. 1, nr. 9

Med den gældende bestemmelse i lovens § 23, stk. 1, nr. 5, kan der straffes for afgivelse af urigtige oplysninger m.v. til Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet. Ændringsforslaget præciserer, at det også er forbundet med bødestraf at afgive urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencestyrelsen eller fortie forhold af betydning for den pågældende sag.

Stk. 1, nr. 10

Tildelingen af beføjelser til Konkurrencerådet til at anvende artikel 81, stk. 1, og artikel 82 i EF-traktaten, jf. lovforslagets nr. 25 (§ 23 a), medfører et behov for at fastsætte sanktioner for overtrædelse heraf. Medlemsstaterne er forpligtet til at retsforfølge og sanktionere overtrædelser af EF-reguleringen efter samme regler, som gælder for overtrædelser af national ret af samme art og grovhed, og sanktionen skal være effektiv, afskrækkende og proportional.

Til nr. 18

Der er i stk. 1 tale om en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 13.

Bestemmelsen i stk. 2 er en overgangsbestemmelse, der er rettet mod konkurrenceforvridende støtte, jf. ændringsforslag nr. 8, (§ 11 a) som dels er ydet før lovens ikrafttræden, dels er ydet i løbet af de tre første måneder efter, at loven er trådt i kraft.

En beslutning truffet før lovens ikrafttræden om at yde konkurrenceforvridende støtte vil, uanset om støtten udbetales efter lovens ikrafttræden eller ej, ikke kunne være genstand for et påbud om ophør eller tilbagebetaling.

En beslutning truffet efter lovens ikrafttræden om at yde støtte en gang ud i fremtiden vil ligeledes ikke kunne være genstand for et påbud om ophør eller tilbagebetaling, forudsat at støtten inden den 1. januar 2001 er anmeldt til Konkurrencerådet med henblik på en ikkeindgrebserklæring efter § 11 a, stk. 6.

Frode Sørensen (S) nfm. Ole Vagn Christensen (S) Claus Larsen-Jensen (S)

René Skau Björnsson (S) Bjarne Laustsen (S) Ole Sohn (SF) Sonja Albrink (CD)

Morten Helveg Petersen (RV) Frank Aaen (EL) Svend Erik Hovmand (V) Pia Larsen (V)

Kim Andersen (V) Peter Brixtofte (V) fmd. Pernille Sams (KF) Kirsten Jacobsen (FRI)

Egil Møller (DF) Ole M. Nielsen (KRF)

Bilag 1

Nogle af udvalgets spørgsmål til erhvervsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 8, 15, 23, 24, 32-41, 45, 47, 50, 51, 53, 54, 56-60 og 64 er optrykt efter ønske fra Det Konservative Folkeparti. Spørgsmål 67 og 68 er optrykt efter ønske fra Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Spørgsmål 8:

Hvordan sikres sammenhæng mellem fusionskontrollen og reglerne om godkendelser i den finansielle lovgivning?

Svar:

Bank- og sparekasseloven indeholder regler om godkendelse af fusioner af pengeinstitutter. Lignende regler gælder for fusioner mellem realkreditinstitutter og mellem forsikringsselskaber. Fusioner mellem pengeinstitutter eller realkreditinstitutter skal godkendes af økonomiministeren, hvorimod fusioner mellem forsikrings-selskaber skal godkendes af Finanstilsynet. Det primære formål med fusionsreglerne i den finansielle sektor er imidlertid ikke at sikre opretholdelse af konkurrence, men at føre tilsyn med virksomhedernes solvens.

En fusion i den finansielle sektor vil således i visse tilfælde skulle godkendes af to myndigheder. Der vil derfor skulle finde et samarbejde sted mellem de berørte myndigheder og Konkurrencerådet.

Spørgsmål 15:

Ministeren bedes redegøre for de svenske og finske erfaringer med fusionskontrol, herunder for, om de konkurrencemæssige resultater af fusionskontrollen har stået mål med de administrative byrder, som fusionskontrollen har påført virksomhederne og myndighederne.

Svar:

De gældende svenske regler om fusionskontrol stammer fra 1993. Reglerne er løbende blevet revideret. Ved den seneste svenske lovændring, som trådte i kraft 1. april 2000, overvejede man behovet for fusionskontrol. I den forbindelse blev det i lovforslaget bl.a. anført, at fusions-

kontrolregler har en betydelig positiv effekt, fordi de gør det muligt at forhindre konkurrence-skadelige fusioner. Det konkluderes, at regler om kontrol med fusioner derfor fortsat skal indgå i konkurrenceloven.

Det kan videre oplyses, at de svenske myndigheder i 1999 traf 164 beslutninger i anmeldte fusions-sager. Ingen fusioner blev forbudt, men i ca. 10 sager var godkendelsen kombineret med, at virksomhederne afgav tilsagn om konkurrencefremmende foranstaltninger.

I Finland trådte regler om fusionskontrol i kraft den 1. oktober 1998. I 1999 blev der i Finland truffet 81 afgørelser i fusions-sager. Ingen fusioner blev forbudt, men i 5 sager var godkendelsen kombineret med, at virksomhederne gav tilsagn om konkurrencefremmende foranstaltninger. Herudover er det endnu for tidligt at sige noget om de finske erfaringer med fusionskontrol.

Spørgsmål 23:

Lovbemærkningerne lægger op til, at bøder i konkurrencesager her i landet fremover skal kunne udmåles i henhold til Europa-Kommissionens retningslinjer for metoder til fastsættelse af bøder. Ministeren bedes redegøre for, om dette betyder, at vi fremover vil kunne se bøder på op til 10 pct. af virksomhedernes omsætning. Finder ministeren det i øvrigt i overensstemmelse med princippet om retssikkerhed, at retningslinjer for udmåling af bøder fastsættes i bemærkningerne og ikke i selve lovtæksten.

Svar:

Der henvises til mit ændringsforslag vedr. L 242 oversendt til Erhvervsudvalget den 17. maj 2000.

Det følger af ændringsforslaget, at »generelt bør bødeniveauet ved overtrædelse af konkurrenceloven følge danske retstraditioner for overtrædelse af erhvervslovgivningen i øvrigt. Det må dog herved understreges, at der ikke findes ét bødeniveau for overtrædelse af dansk erhvervslovgivning, men at bødeniveauet varierer fra lov til lov, og at bøden i den konkrete sag afhænger

af en række forhold, herunder at overtrædelsens grovhed, varighed og af, om virksomheden tidligere har overtrådt de pågældende regler.

Det er domstolene, der afgør, hvilken bøde der skal pålægges for overtrædelsen i det enkelte tilfælde. Det er tillige ved domstolene, at en egentlig bødepraksis for overtrædelse af konkurrence-lovgivningen vil blive fastlagt.

Spørgsmål 24:

Det følger af ministerens lovforslag, at en tredjepart - f.eks. en konkurrent - vil have adgang til at påklage Konkurrencerådets godkendelse af en fusion til Konkurrenceankenævnet. Hvordan vil ministeren sikre, at sådanne tredjeparter ikke trænerer fusionssager?

Svar:

Der henvises til mit ændringsforslag vedr. L 242 oversendt til Erhvervsudvalget den 17. maj 2000.

Det følger af mit ændringsforslag, at tredjeparter, herunder konkurrenter, ikke kan påklage Konkurrencerådets godkendelse af en fusion til Konkurrenceankenævnet. Som følge heraf kan tredjeparter ikke trænerer en fusionssag ved at indbringe Konkurrencerådets afgørelser for Konkurrenceankenævnet.

Spørgsmål 32:

Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser det har for en myndighed, hvis den ikke som foreslået i lovforslaget træffer afgørelse senest 8 uger efter modtagelsen af Konkurrencerådets henvendelse om, hvorvidt en konkurrencebe-grænsning er omfattet af lovens § 2, stk. 2.

Svar:

Der er i lovforslaget ikke knyttet bestemmelser om straf, tvangsmidler el.lign. til en myndigheds manglende overholdelse af pligten til at træffe afgørelse i § 2, stk. 2-spørgsmål inden for 8 uger.

Det er ikke fundet nødvendigt med strafansvar for overtrædelse af bestemmelsen, idet en overtrædelse vil kunne have offentligretlige følger, herunder eventuel påtale fra ombudsmanden.

Spørgsmål 33:

Ministeren bedes oplyse, hvilke eksempler der er på, at en myndighed ikke har fundet, at en konkurrencebe-grænsning er en direkte eller nød-

vendig følge af en regulering. Ministeren bedes endvidere oplyse, hvor stor en andel disse eksempler udgør i forhold til det samlede antal henvendelser.

Svar:

I sager der vedrører offentlige konkurrencebe-grænsninger, vil det ofte være nødvendigt for konkurrencemyndigheden at forespørge den regulerende myndighed, om konkurrencebe-grænsningen er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering.

Konkurrencestyrelsen har oplyst, at der er en række eksempler på, at myndigheden ved forespørgslen ikke har fundet, at en konkurrencebe-grænsning er en direkte eller nødvendig følge af en regulering. Disse eksempler udgør omkring en tredjedel af det samlede antal henvendelser vedrørende offentlig regulering siden lovens ikrafttræden, og er nævnt herunder.

Herning Kommune i en sag om cafépriser

Justitsministeriet i en sag om retshjælpsforsikringen

Sundhedsministeriet i en sag om amternes aftaler med Falck om patientbefordring

Færdstilsstyrelsen i en sag om bindende maksimaltakster for taxikørsel

Miljøministeriet i en sag om vedtægter for af-faldsselskabet Reno Nord

Boligministeriet i en sag om standardaftalerne om skorstensfejning

Skatteministeriet i en klage over Dansk Tips-tjeneste

Spørgsmål 34:

Er ministeren enig med sin forgænger i, at et marked afgrænset til høje, justerbare barnestole er et eksempel på en meget snæver markedsaf-grænsning, hvor hensynet til den potentielle konkurrence og den forventede udvikling i substituierbarheden vil kunne føre til en bredere af-grænsning (end før den nugældende konkurren-celovs ikrafttræden)?

Spørgsmål 35:

Dersom svaret på foregående spørgsmål er bekræftende, bedes ministeren redegøre for, hvorledes dette har udmøntet sig i den hidtidige markedsafgrænsning. Der kan i den forbindelse henvises til den tidligere erhvervsministers svar til Folketinget ved konkurrencelovens tilblivelse om, at den nugældende praksis er et problem og

ikke bør videreføres (f.eks. sådan, at en fabrikanter reoler eller fjernsyn kan anses for et marked i sig selv, uanset at andre reoler m.v. må anses for alternativer)?

Svar:

Der henvises til mit ændringsforslag vedr. L 242 oversendt til Erhvervsudvalget den 17. maj 2000.

Ændringsforslaget indeholder et forslag til en lovbestemmelse om markedsafgrænsning. Efter bestemmelsen skal afgrænsningen af det relevante marked ske på grundlag af undersøgelser af efterspørgsels- og udbudssubstitution og den potentielle konkurrence. Den potentielle konkurrence skal undersøges, når de involverede virksomheders stilling på det relevante marked er blevet dokumenteret, og denne stilling giver anledning til tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt.

Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til ændringsforslaget, at principperne om udbudssubstitution og potentiel konkurrence vil indebære, at et produkt, der alene adskiller sig fra andre produkter med samme funktionalitet ved eksklusivt design eller prestige tilknyttet produktet, ikke vil udgøre et særskilt produktmarked. Årsagen hertil er, at sådanne konkurrencefordele må betragtes som mulige for konkurrerende virksomheder at overvinde gennem deres egen designudvikling, markedsføring m.v.

Spørgsmål 36:

Ministeren bedes belyse de negative virkninger, som fusionskontrol kan have for danske virksomheders mulighed for at få en størrelse, der sikrer international konkurrencedygtighed.

Svar:

Formålet med fusionskontrol er ikke at forhindre fusioner og dermed virksomhedernes mulighed for at få en størrelse, der sikrer international konkurrenceevne. Formålet er derimod at sikre, at fusionerne ikke gennemføres på en sådan måde, at de udelukker effektiv konkurrence til skade for de øvrige aktører på markedet, herunder konkurrenter og forbrugerne. Fusionskontrol åbner mulighed for – hvis myndigheden finder, at fusionen har skadelige virkninger for konkurrencen – at virksomhederne kan tilbyde at fjerne de skadelige virkninger og derved få fusionen godkendt.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 15 (L 242 - bilag 9) vedrørende de svenske erfaringer med fusionskontrol. Det fremgår heraf, at der i Sverige i 1999 blev truffet 164 beslutninger i anmeldte fusionssager. Ingen af disse beslutninger omfattede forbud mod en fusion. Alene i ganske få tilfælde var det nødvendigt, at virksomhederne afgav tilsagn om konkurrencefremmende foranstaltninger i tilknytning til de svenske myndigheders godkendelse af fusionerne.

Spørgsmål 37:

Ministeren bedes oplyse, hvorledes omsætningsgrænser med hensyn til fusionskontrol skal fastsættes, for så vidt angår den finansielle sektor.

Svar:

Disse omsætningsregler vil blive fastlagt efter samme kriterier, som er anvendt i de særlige bestemmelser om beregning af omsætning i finansielle virksomheder i bekendtgørelse nr. 1030 af 17. december 1997 om beregning af omsætning m.v. i konkurrenceovens § 7, stk. 1. Reglerne for finansielle virksomheder i denne bekendtgørelse ligger på linje med Kommissionens regler for beregning af omsætning i finansielle virksomheder ved fusioner.

Spørgsmål 38:

Ministeren bedes redegøre for, hvorledes lovforslaget forholder sig til de eksisterende regler om fusionskontrol i den finansielle lovgivning, hvor der efter det oplyste også tages konkurrencehensyn.

Svar:

Der henvises til min besvarelse af spørgsmål 8 (L 242 - bilag 8).

Spørgsmål 39:

Ministeren bedes oplyse, om det i det lange løb er sikkert, at det altid er en fordel for forbrugerne, at danske virksomheder på grund af national fusionskontrol bukkes under for udenlandske konkurrenter, der har bedre muligheder for at vokse sig store i deres hjemland.

Svar:

Der henvises til min besvarelse af spørgsmål 36 (L 242 - bilag 13).

Spørgsmål 40:

Ministeren bedes give nogle konkrete eksempler på, hvornår undtagelsesbestemmelsen i § 12 a, stk. 4, nr. 1, kan komme i anvendelse, herunder i forhold til såvel livs- som skadeforsikrings-selskabers og pengeinstitutters køb og salg af værdipapirer.

Svar:

Lovforslagets nr. 12 indeholder i § 12 a, stk. 4, nr. 1, en undtagelse til hovedreglen om, at erhvervelse af kontrol over en virksomhed udgør en fusion.

Ifølge § 12 a, stk. 4, nr. 1, holdes kreditinstitutters, andre finansielle virksomheders og forsikringsselskabers midlertidige erhvervelse af andele i en virksomhed således uden for definitionen af en fusion og dermed uden for den konkurrenceretlige kontrol med fusioner. Det forudsættes, at erhvervelsen alene er sket med henblik på videresalg, og at den stemmeret, der er knyttet til andelene, ikke udøves for at fastlægge virksomhedens konkurrencemæssige adfærd eller alene udøves med det formål at forberede hel eller delvis afhændelse af andelene, og at afhændelsen sker senest et år efter erhvervelsen.

Begrundelsen for undtagelsen er, at sådanne erhvervelser af andele generelt kan siges hverken at have som formål eller som følge at udøve kontrol over den erhvervede virksomhed.

Ordlyden af § 12 a, stk. 4, nr. 1, svarer indholdsmæssigt til artikel 3, stk. 5, litra a, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21 december 1989 om kontrol med fusioner og virksomheds-overtagelser, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1310/97 af 30. juni 1997 (fusionskontrolforordningen), og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

§ 12 a, stk. 4, nr. 1, skal som en undtagelse til hovedreglen fortolkes indskrænkende. Eksempelvis vil redningsaktioner, hvor f.eks. et kreditinstitut får konverteret fordringer mod en virksomhed til andele i virksomheden, typisk ikke være omfattet af undtagelsen – selv om sigtet i sidste ende er et salg af andelene. Årsagen hertil er, at processen forud for et sådant salg normalt vil indebære, at der i mere end et år udøves en kontrol over den erhvervede virksomheds konkurrencemæssige adfærd. Jeg kan her henvide til lovforslagets bemærkninger til § 12 a, stk. 4, og Europa-Kommissionens beslutning i sag nr. IV/M116 – Kelt/American Express. Sådanne

redningsaktioner vil med andre ord typisk kunne udgøre fusioner i lovforslagets forstand.

Modsat vil eksempelvis kreditinstitutters, andre finansielle virksomheders og forsikringsselskabers midlertidige erhvervelse af andele i en virksomhed som led i en porteføljepleje, når erhvervelsen alene er sket med henblik på videresalg, og når den stemmeret, der er knyttet til andelene ikke udøves med henblik på at fastlægge virksomhedens konkurrencemæssige adfærd, være omfattet af undtagelsen, såfremt andelene afhændes senest et år efter erhvervelsen.

Der tages med § 12 a, stk. 4, nr. 1, på ingen måde stilling til den regulering, som de af undtagelsen omfattede erhvervelser af andele er underlagt i medfør af anden lovgivning, herunder eksempelvis §§ 1 og 1a i lov om banker og sparekasser og §§ 6 og 6 a i lov om forsikringsvirksomhed.

Spørgsmål 41:

Ministeren bedes redegøre for, hvorfor det med hensyn til fusionskontrol er rimeligt at gøre forskel på konkurs situationen og de situationer, hvor man ved en redningsaktion netop undgår konkurs. Der kan i den forbindelse henvises til bank- og sparekasselovens § 1a, stk. 1.

Svar:

Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 12 a tager fusionskontrollen sigte på at kontrollere og eventuelt forbyde transaktioner, hvorved der sker en varig ændring af konkurrencestrukturen i Danmark.

En varig ændring af konkurrencestrukturen i Danmark foreligger som hovedregel, når en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed - eller flere virksomheder - erhverver kontrollen over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder. Ifølge lovforslagets § 12 a, stk. 1, nr. 2, udgør en sådan erhvervelse af kontrol over en virksomhed derfor som hovedregel en fusion.

Lovforslagets § 12 a, stk. 4, indeholder dog tre undtagelser til, at erhvervelse af kontrol over en virksomhed udgør en fusion.

En af disse undtagelser (i § 12 a, stk. 4, nr. 2) er, at en fusion ikke foreligger, når kontrollen erhverves af en person, der efter lovgivningen om konkurs m.v. kan råde over virksomheden.

Baggrunden for undtagelsen er, at en konkurs definatorisk har til formål at udlodde virksomhe-

dens aktiver til kreditorerne i forbindelse med en slutning af boet, eller med andre ord virksomhedens endelige ophør.

Kurators »erhvervelse« af kontrollen finder således sted med det ene formål endeligt at afvikle selskabet. En sådan »erhvervelse« kan ikke naturligt siges at indebære en varig ændring af konkurrencestrukturen i Danmark. Hertil kommer, at det – da konkurssituationen typisk ikke giver noget valg - ikke ville give mening via fusionskontrol at kontrollere og eventuelt forbyde en kurators »erhvervelse« af kontrollen.

En redningsaktion har – i modsætning til en konkurs m.v. – ikke virksomhedens endelige ophør som sit formål. Redningsaktionen går derimod typisk ud på, at en eller flere virksomheder erhverver kontrollen over den kriseramte virksomhed for – eventuelt med et efterfølgende salg for øje – at foretage en økonomisk reorganisering af virksomheden. Virksomhederne bag redningsaktionen har i den forbindelse kontrol over virksomhedens konkurrencemæssige adfærd.

En redningsaktion indebærer således typisk, at en eller flere virksomheder erhverver kontrol over en anden virksomhed med en varig ændring af konkurrencestrukturen til følge. Redningsaktionen vil derfor - i modsætning til en kurators m.v. »erhvervelse« af virksomheden - som udgangspunkt udgøre en fusion i lovforslagets forstand.

Endelig bemærkes, at jeg er bekendt med, at pengeinstitutter ifølge § 1 a, stk. 1, i lov om banker og sparekasser - som en undtagelse til hovedreglen om, at pengeinstitutter alene må drive pengeinstitutvirksomhed - midlertidigt må drive anden virksomhed til afvikling af forud indgåede engagementer eller med henblik på medvirken ved omstrukturering af virksomheder. Jeg kan imidlertid ikke se, på hvilken måde § 1 a, stk. 1, kan – eller bør - have betydning for, hvornår et pengeinstituts erhvervelse af kontrollen over en anden virksomhed udgør en fusion i lovforslagets forstand.

Spørgsmål 45:

Med hensyn til Konkurrencerådet bedes ministeren oplyse, hvornår der er sket ændringer i forhold til den betænkning, der ligger bag den nuværende konkurrencelov, hvoraf ses at man f.eks. i Frankrig har erhvervsrepræsentanter i den franske pendant til Konkurrencerådet.

Svar:

Den franske konkurrencelov er senest ændret den 1. juli 1996, herunder kapitel 2 om sammensætningen af »Conseil de la Concurrence«. Det franske Konkurrenceråd består af 17 medlemmer. Alle medlemmer udnævnes af økonomi- og finansministeren for en seksårig periode.

Rådets medlemmer kan inddeles i tre kategorier:

otte medlemmer, der repræsenterer eller har repræsenteret de respektive nationale domstolsorganer, fire medlemmer med økonomisk eller konkurrencemæssig sagkundskab og fem personer, der udøver eller har udøvet aktiviteter inden for sektorer som produktion, landbrug, tjenesteydelser eller liberale erhverv.

Jeg vedlægger i øvrigt min pressemeddelelse af 30. marts 2000. Heraf fremgår sammensætningen af Konkurrencerådet i de medlemslande, der ultimo oktober 1999 havde et Konkurrenceråd.

Pressemeddelelser

30.marts 2000

Forslag til ny konkurrencelov fremsat i dag

Erhvervsminister Pia Gjellerup har i dag fremsat forslag til en ny konkurrencelov, der vil tilnærme konkurrencelovgivningen i Danmark til lovgivningen i de øvrige EU-lande og EU.

Blandt andet lægger lovforslaget op til at indføre fusionskontrol i Danmark. Danmark er det eneste af de 15 lande i EU, der ikke har regler for, hvordan virksomhedsfusioner skal behandles af de nationale konkurrencemyndigheder.

Samtidig med konkurrencelovsforslaget fremsættes et forslag til revideret klagenævnslov, der vil gøre det nemmere for virksomheder at få erstatning i forbindelse med tab ved udbud.

»Siden oktober har spørgsmålene om en ny konkurrencelov været drøftet med de politiske partier og organisationerne, og nu har forslaget også været igennem en høringsrunde. På den baggrund håber jeg, at lovforslaget vil kunne samle et bredt politisk flertal«, siger Pia Gjellerup.

Lovforslagene vil i dag kunne hentes på adressen www.folketinget.dk.

Kontaktpersoner:

Pressesekretær Anders Heide Mortensen, Erhvervsministeriet, tlf. 33 92 31 48 og konsulent

Finn Porsborg, Konkurrencestyrelsen, tlf. 33 17 70 34.

Vedlagt:

Faktablade om konkurrencelovgivningen i det øvrige EU.

Hovedelementerne i forslaget til en ny konkurrencelov

Nedenstående skema angiver i oversigtsform de fire hovedelementer i forslaget til en ny konkurrencelov.

FRA	TIL
1. Ingen fusionskontrol i Danmark	Fusionskontrol i Danmark med følgende omsætningsgrænser: De deltagende virksomheder har samlet en årsomsætning i DK på min. 3 mia. kr. og min. to virksomheder har hver en årsomsætning i DK på min. 200 mio. kr., <i>eller</i> en af de deltagende virksomheder har en årlig omsætning i Danmark på min. 3 mia. kr. og en af de øvrige virksomheder har en årlig omsætning på verdensplan på min. 2 mia. kr. For omsætningsgrænser i de øvrige EU-lande se tabel 1.
2. Bøder ved 2. gangs misbrug af dominerende stilling	Bøder ved 1. gangs misbrug af dominerende stilling. For bødeniveauer i de øvrige EU-lande se tabel 2.
3. Ingen direkte anvendelse af artikel 81 og 82 (anvendelse af national konkurrencelovgivning i overvejende nationale sager).	Mulighed for direkte anvendelse af artikel 81 og 82. Denne mulighed findes allerede i Belgien, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien, Nederlandene, Portugal, Spanien og Storbritannien.
4. Konkurrenceråd hvor erhvervsorganisationer er repræsenteret og har stemmeret	Konkurrenceråd hvor erhvervsorganisationerne IKKE har stemmeret. For konkurrenceråd i øvrige EU-lande, hvor erhvervsorganisationerne ikke er repræsenteret se tabel 3.

Tabel 1: omsætningsgrænser ved fusionskontrol i de øvrige EU-lande

Land	Markedsandel %	Omsætningsgrænser
Belgien	Min. 25% af markedet, og	Virksomhedernes samlede omsætning skal overstige 3 mia. BEF (ca. 553 mio. kr.) (ca. 74 mio. EURO)
Storbritannien	25% af marked, og	Virksomhedernes samlede aktivmasse skal overstige 70 mio. GBP (ca. 823 mio. kr.) (ca. 111 mio. EURO)
Finland		Virksomhedernes samlede omsætning skal overstige 2 mia. FIM (ca. 2,5 mia. kr.) (ca. 336 mio. EURO), og - mindst 2 af virksomhederne har samlet en omsætning på 150 mio. FIM (ca. 188 mio. kr.) (ca. 25 mio. EURO)

Land	Markedsandel %	Omsætningsgrænser
Frankrig	Mindst 25% af markedet, eller	Virksomhedernes samlede omsætning i Frankrig skal overstige 7 mia. FRF (ca. 7,9 mia. kr.) (ca. 1 mia. EURO), samt mindst to af de deltagende virksomheder har en omsætning i Frankrig på 2 mia. FRF (ca. 2,3 mia. kr.) (ca. 305 mio. EURO)
Grækenland	Mindst 25 % af markedet, eller	Virksomhedernes samlede omsætning overstiger 50 mio. EURO (ca. 372 mio. kr.), og mindst 2 af de deltagende virksomheder har en omsætning på mere end 5 mio. EURO i Grækenland (ca. 37 mio. kr.)
Nederlandene		Virksomhedernes samlede omsætning overstiger 250 mio. NLG (ca. 843 mio. kr.) (ca. 113 mio. EURO), og mindst 2 af virksomhedernes omsætning i Holland overstiger 30 mio. NLG (ca. 101 mio. kr.) (ca. 14 mio. EURO)
Irland		Mindst to af de deltagende virksomheder har: en aktivmasse på 10 mio. IEP (ca. 94,4 mio. kr.) (ca. 25 mio. EURO), eller en omsætning på mindst 20 mio. IEP (ca. 189 mio. kr.) (ca. 25 mio. EURO).
Italien		Virksomhedernes omsætning på det italienske marked overstiger 689 mia. ITL (ca. 2,6 mia. kr.) (ca. 356 mio. EURO), eller den overtagne virksomheds omsætning i Italien overstiger 69 mia. ITL (ca. 265 mio. kr.) (ca. 36 mio. EURO)
Luxembourg		Ingen omsætningsgrænser – afgørelse træffes af finansministeren
Portugal	30% af marked, eller	De deltagende virksomheder har en omsætning i Portugal på 30 mia. PTE (ca. 1,1 mia. kr.) (ca. 150 mio. EURO)
Spanien	Min. 25% af markedet eller	Virksomhederne omsætter samlet for mindst 20 mia. ESP (ca. 894 mio. kr.) (120 mio. EURO)
Sverige		Virksomhedernes samlede omsætning skal mindst udgøre 4 mia. SEK (ca. 3,5 mia. kr.) (ca. 466 mio. EURO), og den overtagne virksomheds omsætning skal overstige 100 mio. SEK (ca. 86 mio. kr.) (ca. 12 mio. EURO)
Tyskland		Virksomhedernes samlede omsætning skal overstige 1 mia. DM (ca. 3,8 mia. kr.) (ca. 511 mio. EURO), og mindst 1 af deltagende virksomheder har en omsætning i Tyskland på mindst 50 mio. DM (ca. 190 mio. kr.) (ca. 26 mio. EURO)
Østrig		Virksomhedernes samlede omsætning skal overstige 3,5 mia. ATS (ca. 1,9 mia. kr.) (ca. 254 mio. EURO), og mindst to af virksomhedernes omsætning skal overstige 5 mio. ATS (ca. 2,7 mio. kr.) (ca. 363.000 EURO)

Tabel 2: Bødeniveauer i de øvrige EU-lande.

Land:	Maksimal bøde i procent/absolut tal
Belgien	10% af omsætningen
Tyskland	1 mio. DM svarende til ca. 3,8 mio. kr. samt op til tre gange den opnåede gevinst
Grækenland	15% af bruttoindtægten
Spanien	10% af salgsvolumen/omsætningen
Frankrig	5% af den totale omsætning med fradrag for skatter betalt i Frankrig
Italien	10% af omsætningen
Irland	Ved mindre overtrædelser er der et maksimum på 1.500 IR£ svarende til ca. 14.200 kr. Ved grove overtrædelser er der et maksimum på 10% af omsætningen eller 3 mio. IR£ svarende ca. 28,32 mio. kr.
Luxembourg	1 mio. LUX svarende til ca. 184.000 kr.
Nederlandene	1 mio. NLG svarende til ca. 3,4 mio. kr. eller 10% af parternes samlede omsætning
Østrig	Ved normale overtrædelser op til 1 mio. Schilling svarende til ca. 540.000 kr. Ved særligt grove overtrædelser op til 10 mio. Schilling svarende til ca. 5,4 mio. kr.
Portugal	200000000 escudos svarende til ca. 7,4 mio. kr.
Finland	4 millioner FIM svarende til ca. 5 mio. kr. eller 10% af omsætningen
Sverige	10% af omsætningen
Det Forenede Kongerige	10% af omsætningen i Det Forenede Kongerige

Tabel 3: Konkurrenceråd i de øvrige EU-lande, hvor erhvervsorganisationerne IKKE er repræsenteret

Land	Konkurrenceråd eller lign.
Belgien	Konkurrenceråd; kollegialt, administrativt organ. Består af 12 medlemmer, som alle er udnævnt ved kongelig anordning for 6 år ad gangen. 6 af disse udgøres af formanden, næstformanden og 4 "dommere" De øvrige 6 har alle konkurrenceretlige fagkundskaaber.
Tyskland	Intet råd. Embedsmænd.
Spanien	Konkurrencedomstol, som i princippet er et administrativt kollegialt organ. Organet er fuldt uafhængigt af ministeren og regeringen. Består af en formand og 8 medlemmer, som alle er udpeget af regeringen på forslag af økonomi- og finansministeren, advokater, økonomer og andre professionelle med mere end 15-års erfaring. Udpeges for 6 år ad gangen.
Frankrig	Konkurrenceråd; kollegialt, administrativt organ. Består af 1 formand og 16 medlemmer, hvoraf de 8 repræsenterer forskellige nationale domstolsorganer. Herudover skal 4 af medlemmerne have økonomisk eller konkurrencemæssig fagkundskab. Udvælgelsen af disse fire sker ved, at de 8 repræsentanter for de respektive domstole laver en liste med 8 navne, hvorfra de 4 medlemmer vælges fra. De resterende 5 medlemmer vælges ud fra deres sagskundskab, herunder tidligere erfaring i erhvervslivet, dvs. de repræsenterer ikke aktuelle erhvervsinteresser. Disse 5 medlemmer skal ifølge reglerne deltage ved behandlingen af nogle af sagerne – men ikke ved alle sager. De indstilles af ministeren for finans, økonomi og industri, men udnævnes officielt af statsministeren.
Italien	Konkurrenceråd; kollegialt, administrativt organ. Autonomt og uafhængigt. Består af en formand og 4 medlemmer "proposed and appointed jointly by the Presidents of the Italian Chamber of Deputies and Senate". De 4 medlemmer udvælges blandt dommere og professorer, mens formanden skal være kendt for sin uafhængighed "and who has held high office with broadly-based institutional responsibilities". Vælges alle for 7 år ad gangen. Hertil knyttet et sekretariat på 150 mand.
Irland	Intet konkurrenceråd. Embedsmænd.
Nederlandene	Intet råd.
Østrig	Intet råd.
Portugal	Konkurrenceråd; kollegialt, administrativt organ. Består af en formand og 4 eller 6 medlemmer. Alle er udpeget af statsministeren. Der er ikke i loven indeholdt krav om, at medlemmerne skal være uafhængige af erhvervsinteresser, dog skal formanden være dommer eller tjenestemand med juridisk eksamen. Samtlige medlemmer udnævnes for en periode på 6 år.
Finland	Konkurrenceråd; kollegialt administrativt organ, som består af sagkyndige og uafhængige medlemmer. Består af en formand og 8 medlemmer. Medlemmerne udnævnes af den finske præsident for 4 år af gangen.
Sverige	Intet Råd. Embedsmænd.
Det Forenede Kongerige	Intet råd.

Spørgsmål 47:

Ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang sager i Konkurrencerådet f.eks. får ændret indstilling eller henvises til fornyet behandling på baggrund af rådets drøftelser.

Svar:

Konkurrencestyrelsen fører ikke en sådan statistik, men har oplyst, at når Konkurrencerådet ændrer den indstilling, som det får forelagt, har disse ændringer ofte karakter af præciseringer. Men »tilsidesættelser« af dele af sekretariatets indstilling forekommer også. Kun i et fåtal af sager har rådet hjemvist en sag til sekretariatets fornyede behandling.

Spørgsmål 50:

Ministeren bedes nærmere oplyse, hvilken ekspertvurdering der er tale om, når det anføres, at lovforslagets erhvervsmæssige byrder udgør ca. 2.800 timer om året. Det bemærkes i den forbindelse, at der i lovforslaget også tales om en samfundsmæssig byrde på 2.800 timer om året?

Spørgsmål 51:

Ministeren bedes oplyse, om de i lovforslaget nævnte 2.800 timer også dækker de få større virksomheders administrative byrder i forhold til fusionskontrol, og om de 2.800 timer desuden inkluderer virksomhedernes administrative byrder i relation til vurderinger vedrørende dominerende stilling/markedsafgrænsning?

Svar:

Alle relevante lovforslag skal indeholde en opgørelse af, hvor meget administrativt mer-/mindrearbejde loven og de efterfølgende regler giver virksomhederne. Til brug for vurdering af de administrative konsekvenser ved indførelsen af fusionskontrol har Konkurrencestyrelsen udarbejdet en ekspertvurdering.

Ekspertvurderingen indeholder udelukkende en vurdering af det administrative merarbejde for virksomhederne i forbindelse med indførelsen af fusionskontrol. De 2.800 timer dækker således også de få større virksomheders administrative merarbejde i forbindelse med fusionskontrol. Dette omfatter bl.a. det administrative arbejde, som er forbundet med udarbejdelse af fusionsanmeldelse. Med en antagelse om 10 fusioner om året skønnes det samlede tidsforbrug

for virksomhederne at udgøre ca. 2.800 timer om året.

Spørgsmål 53:

Ministeren bedes tydeligt redegøre for, hvilken særlig betydning det foreslåede nye stk. 1 i § 11 kan have for virksomhedernes fremtidige retsstilling, forstået som deres mulighed for med rimelig sikkerhed at vide, om de har en dominerende stilling eller ej?

Svar:

Indledningsvis bemærkes det, at det efter lovforslaget er forbudt for en eller flere virksomheder m.v. at misbruge en dominerende stilling. Ved at udelade ordene »på det danske marked eller en væsentlig del heraf« tager lovforslaget sigte på at klargøre, at det relevante marked, som danner grundlag for en vurdering af, om en virksomhed har en dominerende stilling, ikke nødvendigvis skal være begrænset til det danske marked eller en del heraf.

Endvidere henviser jeg til mit ændringsforslag til L 242, oversendt til Erhvervsudvalget den 17. maj 2000, hvor der indgår en bestemmelse om, hvordan det relevante marked skal afgrænses, hhv. at Konkurrencerådet efter forespørgsel skal træffe særskilt afgørelse om, hvorvidt en eller flere virksomheder indtager en dominerende stilling.

Spørgsmål 54:

Ministeren bedes oplyse, hvorledes en virksomhed skal kunne løfte den i bemærkningerne til § 12 c, stk. 1 og 2, forudsatte bevisbyrde med hensyn til, at en fusion ikke kan antages at være årsag til en konkurrencebegrænsning. Der henvises herved til, at der i vidt omfang er krav om at kunne fastslå forhold af fremtidig art.

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet således, at det bygger på en antagelse om, at det i bemærkningerne til lovforslagets § 12 c, stk. 1 og 2, er forudsat, at der gælder en bevisbyrde, hvorefter anmelderen af en fusion skal bevise, at fusionen opfylder betingelserne for at kunne godkendes.

Denne antagelse er ikke korrekt. Anmelderen af en fusion skal ikke bevise, at fusionen opfylder betingelserne for at kunne godkendes.

Konkurrencerådet skal ved sin administration af konkurrenceloven følge forvaltningsrettens

grundlæggende undersøgelsesprincip. Det følger af dette princip, at Konkurrencerådet i enhver sag er forpligtet til faktisk og retligt at belyse sagen i et sådant omfang, at rådets afgørelse bliver materiel rigtig og lovlig. Rådet er med andre ord forpligtet til - af egen drift - at inddrage alle relevante faktiske og retlige forhold, der taler henholdsvis for og imod fusionen.

Spørgsmål 56:

Ministeren bedes oplyse, hvorvidt Konkurrencerådet sædvanligvis foretager afstemninger ved afgørelsen af de foreliggende sager.

Spørgsmål 57:

Ministeren bedes oplyse om der i tilfælde af sager, hvor der foretages afgørelser ved afstemning i Konkurrencerådet, sker det, at de medlemmer, der er uafhængige af forbruger- og erhvervsinteresser, stemmes ned. I bekræftende fald bedes omfang i forhold til antal afstemninger oplyst.

Svar:

Konkurrencerådets sekretariat har oplyst, at der foretages afstemning i knap en tredjedel af de forelagte sager.

Endvidere er det oplyst, at en analyse af stemmeafgivningen ikke viser noget entydigt mønster i forholdet mellem stemmer afgivet af »afhængige« og »uafhængige« medlemmer.

Spørgsmål 58:

Ministeren bedes oplyse, på hvilken måde det vil fremme virksomhedernes retssikkerhed at udelukke erhvervsrepræsentanterne fra fuldt ud at deltage i drøftelser og afgørelser i Konkurrencerådet. Ministeren bedes ikke mindst redegøre herfor i relation til sager om fusionskontrol og førstegangs bøder ved misbrug af dominerende stilling.

Svar:

Jeg henviser til mit ændringsforslag til L 242, som er oversendt til Erhvervsudvalget den 17. maj 2000, hvorefter den nuværende rådkonstruktion bibeholdes.

Endvidere vil jeg præcisere, at rådet hverken i dag eller fremover er kompetent til at afgøre, om en virksomhed skal have en bøde for at overtræde konkurrenceloven, ligesom rådet ikke kan af-

gøre, om en sag skal sendes til anklagemyndigheden med henblik på, at der rejses tiltale for en overtrædelse af konkurrenceloven. Efter bekendtgørelse nr. 951 af 2. december 1997 er det Konkurrencestyrelsens direktør, som beslutter, om en sag skal sendes til anklagemyndigheden. Herefter vurderer anklagemyndigheden, om der skal rejses en straffesag ved domstolene.

Spørgsmål 59:

Ministeren bedes bekræfte, at der er væsentligt behov for at ændre § 11 for at sikre en så korrekt markedsafgrænsning som muligt af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed? Der henvises til lovbemærkningerne vedrørende reglerne om førstegangs bøder ved misbrug af dominerende stilling, der begrundes med, at der nu er to års righoldig praksis, så virksomhederne ved, hvornår de har dominerende stilling og en adfærd, der må betragtes som misbrug.

Spørgsmål 60:

Finder ministeren, at det af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed ville være rimeligt, at en ændret § 11 får en vis, længere funktionsperiode, før der indføres førstegangs bøder ved misbrug af dominerende stilling? I bekræftende fald anmodes ministeren om teknisk bistand til udformning af et ændringsforslag i overensstemmelse hermed. I benægtende fald bedes ministeren nærmere redegøre for, hvorledes retssikkerheden så skal anses for fuldt sikret.

Svar:

Jeg henviser til mit ændringsforslag til L 242, oversendt til Erhvervsudvalget den 17. maj 2000.

Sammenfattende vil de foreslåede ændringer indebære, at det udtrykkeligt præciseres i selve lovtæksten, hvilke elementer der skal indgå, når det relevante marked afgrænses. Virksomhederne opnår endvidere mulighed for at få en erklæring fra Konkurrencerådet om, hvorvidt de har en dominerende stilling eller ej. Endvidere tydeliggøres det, at der i den gældende konkurrencelov er mulighed for en bredere markedsafgrænsning. Endelig indebærer ændringerne, at en eller flere virksomheder tidligst pr. 1. juli 2002 kan få bøde, første gang de overtræder forbudet mod misbrug af en dominerende stilling.

Spørgsmål 64:

Erhvervsministeren bedes redegøre for, hvilke vilkår Konkurrencerådet kan knytte til godkendelsen af en fusion, og hvilke påbud rådet i den forbindelse kan udstede.

Svar:

Ifølge lovforslagets § 12 e, stk. 1, kan Konkurrencerådet til godkendelsen af en fusion knytte vilkår eller udstede påbud for at sikre, at de deltagende virksomheder opfylder de tilsagn, de har givet over for Konkurrencerådet for at fjerne de skadelige virkninger af fusionen.

Bestemmelsen svarer til artikel 6, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1310/97 af 30. juni 1997 (fusionskontrolforordningen), og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Det vil bero på en helt konkret vurdering i hver enkelt fusionssag, hvilke vilkår eller påbud, som er nødvendige for at fjerne fusionens skadelige virkninger. Som følge heraf er det ikke muligt at give en udtømmende angivelse af, hvilke vilkår eller påbud, som vil kunne stilles. Det følger dog af forvaltningsrettens grundlæggende proportionalitetsprincip, at vilkår eller påbud ikke må gå længere end nødvendigt for at fjerne fusionens skadelige virkninger.

Som eksempel på vilkår eller påbud nævnes i lovforslagets § 12 e, stk. 2, nr. 1, at de deltagende virksomheder skal afhænde en virksomhed, dele af en virksomhed, aktiver eller andre ejerinteresser. I § 12 e, stk. 2, nr. 2, nævnes dernæst som eksempel på vilkår eller påbud, at de deltagende virksomheder skal indrømme tredjepartsadgang. Endelig nævnes - som en opsamling - i § 12 e, stk. 2, nr. 3, at vilkår eller påbud kan bestå i andre foranstaltninger, som kan fremme en effektiv konkurrence.

Spørgsmål 67:

Hvilke planer har regeringen for at fremme udbud i den offentlige sektor?

Svar:

Regeringen har i forbindelse med forberedelsen af finanslovforslaget for år 2001 sat fokus på øget anvendelse af udbud, da det er vigtigt for re-

geringen, at staten over hele sit virkefelt er i front med henblik på at løse opgaverne så effektivt som muligt.

Finansministeriet har derfor iværksat en række initiativer, som anbefales i Udliciteringsrådets rapport fra februar i år. Regeringen vil blandt andet tilskynde til, at ministerier med lav udliciteringsgrad fører en mere aktiv udbudspolitik. Der vil ved budgetlægningen for 2001 blive foretaget en vurdering af, hvor der er uudnyttet udbudspotentiale. I tilknytning hertil vil samtlige ministerier med underliggende institutioner blive anmodet om at formulere en udbudspolitik.

Der vil på finanslovforslaget for 2001 blive optaget en bevilling, hvorfra der kan gives støtte til ministerier med særligt store udgifter til udarbejdelse af udbudsmateriale.

Herudover arbejder regeringen på at lette udbudsprocedurerne og sikre fair konkurrence, bl.a. gennem opstilling af Almindelige Betingelser for Serviceydelser (ABS). Ideen er, at der udarbejdes en standardkontrakt for serviceområdet, der regulerer de overordnede forhold mellem en offentlig ordregiver og en privat leverandør. Derved lettes arbejdet med at udarbejde kontrakten for det enkelte udbud.

Endelig vil regeringen i de kommende forhandlinger om ændringer af EU's udbudsdirektiver arbejde for, at procedurerne for EU-udbud bliver gjort så fleksible og brugervenlige som muligt.

Spørgsmål 68:

Hvilke forhold forventer ministeren at domstolene vil lægge vægt på, når der idømmes bøder for overtrædelse af konkurrenceloven?

Svar:

Jeg henviser til vedlagte notat om de momenter, domstolene lægger vægt på, når der udmåles bøder for overtrædelser af konkurrenceloven.

Det fremgår heraf, at det må forventes, at domstolene ved udmåling af en bøde for overtrædelse af konkurrenceloven vil lægge vægt på en overtrædelses grovhed og varighed, virksomhedens betalingssevne samt en opnået eller tilsigtet fortjeneste.

Dette fremgår også af bemærkningerne til det fremsatte ændringsforslag nr. 17 om ændring af § 23, stk. 1.

Bilag til bet. o. lovf. vedr. konkurrenceloven

Hvilke momenter lægger domstolene vægt på, når der udmåles bøder for overtrædelser af konkurrenceloven?

Formålet med dette notat er at præcisere, 1) hvorledes en straffesag bliver rejst, og 2) hvilke momenter domstolene forventes at lægge vægt på, når der udmåles bøder for overtrædelser af konkurrenceloven.

1. Sagsgangen

En bødesag rejses ved, at Konkurrencestyrelsens direktør indgiver en anmeldelse til anklagemyndigheden. Ved beslutningen om at oversende en sag til anklagemyndigheden indgår overtrædelsens grovhed i vurderingen. Dette gælder også, når den nye adgang til at straffe for førstegangsovertrædelse af konkurrencelovens forbud mod misbrug af dominerende stilling ønskes benyttet, idet kun grove førstegangsovertrædelser bør straffes. Samtidig med en anmeldelse kan styrelsens direktør anbefale størrelsen af en bøde.

Anklagemyndigheden tager herefter selvstændigt stilling til, om der skal rejses en straffesag ved domstolene. Anklagemyndigheden er underlagt et princip om objektivitet. Det betyder, at anklagemyndigheden kun anlægger straffesager ved domstolene, når man skønner, at der er tilstrækkelige beviser i sagen til, at det kan føre til en domfældelse. Er det tilfældet, udarbejdes der et anklageskrift, der indeholder en bødepåstand. Bødepåstanden behøver ikke at følge Konkurrencestyrelsens direktørs anbefaling vedr. bødestørrelsen. Anklagemyndigheden afgør selv, hvilken bødepåstand, man anser for passende i den konkrete sag.

Herefter begynder straffesagen ved domstolene. Straffesagen føres af anklagemyndigheden, og den tiltalte har adgang til en forsvarer.

Hvis domstolene finder det bevist, at der foreligger en overtrædelse af konkurrenceloven, skal de herefter tage stilling til størrelsen af en eventuel bøde. Domstolene er ikke tvunget til at følge anklagemyndighedens påstand om bødens størrelse. Det er vigtigt at understrege, at der kun kan pålægges bøder for overtrædelser, som virksomhederne har begået groft uagtsomt eller med forsæt. I relation til f.eks. forbudet mod at misbruge en dominerende stilling betyder det, at der skal foreligge bevis for, at en virksomhed vidste eller burde have vidst, at den havde en dominerende stilling. Endvidere skal der foreligge bevis for, at virksomheden havde til hensigt at misbru-

ge sin dominans eller handlede groft uagtsomt ved sin optræden. Det skal i denne forbindelse tillige fremhæves, at for så vidt angår førstegangs bøder i forbindelse med misbrug af dominerende stilling kan en virksomhed være i en undskyldelig uvidenhed om sin markedsposition, hvorfor det ikke er rimeligt at straffe virksomheden. I sådanne sager vil kravet om, at virksomheden har handlet forsætligt eller groft uagtsomt sikre, at virksomheden ikke kan straffes.

2. Strafdmålingen

Bemærkningerne til lovforslagets bødestemmelser lægger op til, at bødeniveauet ved overtrædelse af konkurrenceloven generelt bør følge danske retstraditioner for overtrædelser af erhvervslovgivning i øvrigt. Det må dog herved understreges, at der ikke findes ét bødeniveau for overtrædelse af dansk erhvervslovgivning, men at bødeniveauet varierer fra lov til lov, og at bøden i den konkrete sag afhænger af en række momenter. De momenter, domstolene normalt lægger vægt på, er overtrædelsens grovhed og varighed, betalingsevnen samt en opnået eller tilsigtet fortjeneste.

Indholdet af de enkelte momenter, der kan tillægges vægt, behandles nedenfor.

2.1 Overtrædelsens grovhed

Grove overtrædelser vil navnlig kunne bestå i en overtrædelse af de forbud, der direkte er opregnet i lovens §§ 6 og 11 (konkurrencebegrænsende aftaler eller misbrug af en dominerende stilling) samt i lovforslagets regler om fusionskontrol. Sådanne overtrædelser kan f.eks. bestå i priskarteller, aftaler om markedsdeling, en særlig grov leveringsnægtelse fra en dominerende virksomhed eller gennemførelse af en fusion, før den er godkendt.

Det må forventes, at der i praksis kun vil blive pålagt symbolske bøder (eller slet ingen bøder), hvis der er tale om et område, hvor praksis ikke er klar. Det vil således som udgangspunkt udelukke et strafansvar, såfremt en virksomhed handlede i undskyldelig uvidenhed.

2.2 Overtrædelsens varighed

Jo længere en overtrædelse har stået på, jo større vil skadevirkningerne for konkurrencen normalt være. Derfor vil det også være relevant, at den tidsmæssige udstrækning af en overtrædelse indgår i de momenter, der lægges vægt på ved bødeudmålingen.

Der kan dog tænkes tilfælde, hvor en enkeltstående konkurrencebegrænsende handling eller

adfærd vil kunne ødelægge konkurrencen på samme skadelige vis som ved en længerevarende overtrædelse. Som eksempel kan nævnes et tilbudskartel om en enkelt større opgave.

2.3 Formildende omstændigheder

Domstolene vil også kunne tillægge det vægt, at en virksomhed kun passivt har deltaget i en overtrædelse, at overtrædelsen er bragt til ophør eller, at virksomheden har bidraget til opklaringen af overtrædelsen.

2.4 Skærpende omstændigheder

Blandt de momenter, der kan tale for at pålægge en større bøde, kan nævnes, at en virksomhed gentagne gange har overtrådt den samme regel, har forsøgt at hindre en undersøgelse, at virksomheden har været initiativtager til overtrædelsen eller, at virksomheden har presset andre til at medvirke til en overtrædelse.

2.5 Øvrige momenter

Straffelovens princip om, at der skal tages hensyn til den skyldiges betalingsevne, kan også indgå som et moment ved bødeberegningen.

Herefter må det forventes, at der tages hensyn til en virksomheds soliditet for at afgøre, om en virksomheds overlevelse vil blive truet ved pålæggelsen af en bøde.

2.6 Anvendelsen af grundbeløb

Det forventes, at Rigsadvokaturen vil udarbejde retningslinier for udmåling af den bødepåstand, som anklagemyndigheden vil nedlægge i straffesager vedr. overtrædelse af konkurrence-loven.

Det forhold, at anklagemyndigheden måtte vælge at anvende nogle grundbeløb, når de opgør bødepåstanden, er ikke det samme som at sige, at der gælder faste takster for en overtrædelse. Domstolene vil anlægge en konkret vurdering i den enkelte sag. I denne konkrete vurdering indgår de netop nævnte elementer for at regulere bøden i op- og nedadgående retning under anvendelse af skærpende og formildende omstændigheder og under hensyntagen til virksomhedernes betalingsevne.

Bilag 2

Bilagsoversigt vedrørende L 242 i ERU

Bilagsnr.	Titel
1	• Høringssvar
2	• Henvendelse fra Forsikring & Pension m.fl.
3	• Henvendelse fra Dansk Industri m.fl.
4	• Henvendelse fra Dansk Industri
5	• Henvendelse fra Danmarks Rederiforening
6	• Henvendelse fra Forsikring & Pension m.fl.
7	• Høringsnotat
8	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 1 om hvilke forhold taler imod, at Konkurrencerådet kan træffe en beslutning om, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, til erhvervsministeren • spm. 2 om hvorfor udbredes forbudet mod tilbudskarteller til områder uden for byggeriet, til erhvervsministeren • spm. 3 om det med lovforslagets formulering er sikret, at "det relevante marked" er afgrænset på en ensartet måde i alle lovens bestemmelser, til erhvervsministeren • spm. 4 om hvorledes kan en virksomhed sikre sig rådgivning hos konkurrencemyndigheden forud for de første skridt i offentligheden ved en fusion, til erhvervsministeren • spm. 5 om hvordan det sikres, at en fusion, der ikke på nogen måde ser ud til at indeholde konkurrenceretlige problemer, behandles hurtigt og enkelt, til erhvervsministeren • spm. 6 om hvilke hensyn skal inddrages ved vurdering af en fusion, til erhvervsministeren • spm. 7 om hvilke begrundelser er der for, at Konkurrencerådet kan afbryde fristerne for behandlingen af en fusions sag, til erhvervsministeren • spm. 8 om hvordan sikres sammenhæng mellem fusionskontrol og reglerne om godkendelser i den finansielle lovgivning, til erhvervsministeren • spm. 9 om der ønskes en kommentar til de spørgsmål, som DONG berører i sit høringssvar om fusioner indgået ved aftale med regeringen eller ved lov, til erhvervsministeren • spm. 10 om hvorledes varetages virksomhedernes retssikkerhed i forbindelse med behandlingen i Konkurrencerådet ifølge lovforslaget sammenholdt med de gældende regler, til erhvervsministeren • spm. 11 om der ønskes en nærmere kommentar til de spørgsmål, som er rejst fra bl.a. Advokatrådet, Dansk Industri og Forskningsministeriet om videregivelse af oplysninger, til erhvervsministeren • spm. 12 om der ønskes en beskrivelse af adgangen for tredjemand til at anke fusionskontrolsager til Konkurrenceankenævnet, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 13 om ministeren vil overveje at indsætte en frist for behandlingen af sager i Konkurrenceankenævnet, til erhvervsministeren • spm. 14 om der ønskes en nærmere beskrivelse af de foreslåede beregningsprincipper for udmåling af bøder, til erhvervsministeren
9	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 15 om ministeren bedes redegøre for de svenske og finske erfaringer med fusionskontrol, til erhvervsministeren • spm. 16 om ministeren bedes oplyse, om de foreslåede lovændringer vil kunne føre til bøde ved leveringsnægtelse, til erhvervsministeren • spm. 17 om ministeren anmodes om at oplyse, hvor ofte Konkurrencestyrelsen hidtil har benyttet sig af muligheden for at inddrage ekstern sagkundskab, til erhvervsministeren • spm. 18 om ministeren bedes redegøre for, hvorfor det ikke anses for nødvendigt at indsætte en udtrykkelig lovbestemmelse om streng fortrolighed ved indledende kontakter med Konkurrencestyrelsen forud for påtænkt fusion, til erhvervsministeren • spm. 19 om en række krav, som Retten i første instans stiller til konkurrenceretlige Kommissionsbeslutninger, til erhvervsministeren
10	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 20 om ministeren anmodes om en detaljeret redegørelse for, i hvilke situationer det nuværende Konkurrenceråd har fungeret ineffektivt, til erhvervsministeren • spm. 21 om ministeren bedes redegøre for, hvorledes den decentralisering af EU-konkurrenceretten, som følger EU-Kommissionens hvidbog, kan undgå at føre til en situation, hvor risikoen for uens retsanvendelse bliver større, til erhvervsministeren • spm. 22 om ministeren bedes oplyse, hvorvidt Konkurrenceankenævnets behandling af fusionssager skal undergives tidsfrister, og i bekræftende fald hvilke, til erhvervsministeren • spm. 23 om ministeren bedes redegøre for, om vi fremover vil kunne se bøder på op til 10 pct. af virksomhedens omsætning, til erhvervsministeren • spm. 24 om hvordan ministeren vil sikre, at sådanne tredjeparter ikke træner fusionssager, til erhvervsministeren
11	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 25 om ministeren bedes oplyse, om Konkurrencerådet/ Konkurrencestyrelsen har behandlet eller er i gang med at behandle sager om andengangsmisbrug af en dominerende stilling, til erhvervsministeren • spm. 26 om ministeren bedes i relation til bemærkningerne om praksis vedrørende misbrug af dominerende stilling redegøre for konkret, hvordan det relevante marked på baggrund af de hidtidige sager nu med sikkerhed kan afgrænses, til erhvervsministeren • spm. 27 om ministeren kan bekræfte, at der findes andre lande, hvis konkurrencemyndighed har en lignende sammensætning som Konkurrencerådets nuværende sammensætning, til erhvervsministeren • spm. 28 om baggrunden for lovforslagets ukonkrete formulering angående udpegning af repræsentanter for interesseorganisationer m.v., til erhvervsministeren • spm. 29 om ministeren bedes forklare, hvorfor de ikkefaste medlemmer af Konkurrencerådet kun skal have ret til at møde op, når de ønsker at udtale sig, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 30 om ministeren bedes redegøre for, hvorfor det er nødvendigt med en passus i den foreslåede § 15, stk. 2, om en sags særlige interesse for et af de ikke-faste medlemmer, til erhvervsministeren • spm. 31 om ministeren mener, at lovforslaget, der lægger op til en ordning, hvor ikke alle medlemmer af Konkurrencerådet er til stede ved sagsbehandlingen, sikrer, at afgørelser af principiel karakter bliver truffet på et tilstækkeligt grundlag, til erhvervsministeren
12	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 1 om hvilke forhold taler imod, at Konkurrencerådet kan træffe en beslutning om, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, til erhvervsministeren • svar på spm. 2 om hvorfor udbredes forbudet mod tilbudskarteller til områder uden for byggeriet, til erhvervsministeren • svar på spm. 3 om det med lovforslagets formulering er sikret, at "det relevante marked" er afgrænset på en ensartet måde i alle lovens bestemmelser, til erhvervsministeren • svar på spm. 4 om hvorledes kan en virksomhed sikre sig rådgivning hos konkurrencemyndigheden forud for de første skridt i offentligheden ved en fusion, til erhvervsministeren • svar på spm. 5 om hvordan det sikres, at en fusion, der ikke på nogen måde ser ud til at indeholde konkurrenceretlige problemer, behandles hurtigt og enkelt, til erhvervsministeren • svar på spm. 6 om hvilke hensyn skal inddrages ved vurdering af en fusion, til erhvervsministeren • svar på spm. 7 om hvilke begrundelser er der for, at Konkurrencerådet kan afbryde fristerne for behandlingen af en fusionssag, til erhvervsministeren • svar på spm. 8 om hvordan sikres sammenhæng mellem fusionskontrol og reglerne om godkendelser i den finansielle lovgivning, til erhvervsministeren • svar på spm. 9 om der ønskes en kommentar til de spørgsmål, som DONG berører i sit høringssvar om fusioner indgået ved aftale med regeringen eller ved lov, til erhvervsministeren • svar på spm. 10 om hvorledes varetages virksomhedernes retssikkerhed i forbindelse med behandlingen i Konkurrencerådet ifølge lovforslaget sammenholdt med de gældende regler, til erhvervsministeren • svar på spm. 11 om der ønskes en nærmere kommentar til de spørgsmål, som er rejst fra bl.a. Advokatrådet, Dansk Industri og Forskningsministeriet om videregivelse af oplysninger, til erhvervsministeren • svar på spm. 12 om der ønskes en beskrivelse af adgangen for tredjemand til at anke fusionskontrolsager til Konkurrenceankenævnet, til erhvervsministeren • svar på spm. 13 om ministeren vil overveje at indsatte en frist for behandlingen af sager i Konkurrenceankenævnet, til erhvervsministeren • svar på spm. 14 om der ønskes en nærmere beskrivelse af de foreslåede beregningsprincipper for udmåling af bøder, til erhvervsministeren
13	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 32 om ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser det har for en myndighed, hvis den ikke som foreslået i lovforslaget træffer afgørelse senest 8 uger efter modtagelsen af Konkurrencerådets henvendelse om omfattelse af lovens § 2, stk. 2, til erhvervsministeren • spm. 33 om eksempler på, at en myndighed ikke har fundet, at konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af en regulering, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 34 om ministeren er enig med sin forgænger i, at et marked afgrænset til høje, justerbare barnestole er et eksempel på en meget snæver markedsafgrænsning, til erhvervsministeren • spm. 35 om hvis svaret på foregående spørgsmål er bekræftende, bedes ministeren redegøre for, hvorledes dette har udmøntet sig i den hidtidige markedsafgrænsning, til erhvervsministeren • spm. 36 om ministeren bedes belyse de negative virkninger, som fusionskontrol kan have for danske virksomheders mulighed for at få en størrelse, der sikrer international konkurrencedygtighed, til erhvervsministeren • spm. 37 om ministeren bedes oplyse, hvorledes omsætningsgrænser med hensyn til fusionskontrol skal fastsættes, for så vidt angår den finansielle sektor, til erhvervsministeren • spm. 38 om ministeren bedes redegøre for, hvorledes lovforslaget forholder sig til de eksisterende regler om fusionskontrol i den finansielle lovgivning, hvor der efter det oplyste også tages konkurrencehensyn, til erhvervsministeren • spm. 39 om ministeren bedes oplyse, om det er en fordel for forbrugerne, at danske virksomheder på grund af national fusionskontrol bukker under for udenlandske konkurrenter, til erhvervsministeren • spm. 40 om ministeren bedes give nogle konkrete eksempler på, hvornår undtagelsesbestemmelsen i § 12 a, stk. 4, nr. 1, kan komme i anvendelse, til erhvervsministeren • spm. 41 om ministeren bedes redegøre for, hvorfor det med hensyn til fusionskontrol er rimeligt at gøre forskel på konkurssituationen, til erhvervsministeren • spm. 42 om ministeren bedes redegøre for, hvorledes effekten af konkurrence-lovgivning måles og påvises, til erhvervsministeren • spm. 43 om hvorledes den nugældende konkurrecelovgivnings effekt er målt og påvist som grundlag for behov for de foreslåede lovændringer, til erhvervsministeren • spm. 44 om ministeren bedes redegøre for de norske overvejelser om indretningen af konkurrencelovgivningen relateret til lovforslaget, til erhvervsministeren • spm. 45 om med hensyn til Konkurrencerådet bedes ministeren oplyse, hvornår der er sket ændringer i forhold til den betænkning, der lå bag den nuværende konkurrencelov, til erhvervsministeren • spm. 46 om ministeren bedes oplyse om andre, relevante begrundelser end ineffektivitet til at ønske Konkurrencerådet ændret, til erhvervsministeren • spm. 47 om ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang sager i Konkurrencerådet f.eks. får ændret indstilling eller henvises til fornyet behandling på baggrund af rådets drøftelser, til erhvervsministeren • spm. 48 om i fortsættelse af forrige spørgsmål bedes ministeren redegøre for konsekvenserne af eksperters manglende mulighed for at være faste medlemmer i Konkurrencerådet, til erhvervsministeren • spm. 49 om ministeren bedes oplyse, på hvilket grundlag det er anslået, at fusionskontrol vil medføre knap 10 anmeldte fusioner om året, til erhvervsministeren • spm. 50 om ministeren bedes nærmere oplyse, hvilken ekspertvurdering der er tale om, når det anføres, at lovforslagets erhvervsmæssige byrde udgør ca. 2.800 timer om året, til erhvervsministeren • spm. 51 om ministeren bedes oplyse, om de i lovforslaget nævnte 2.800 timer også dækker de få større virksomheders administrative byrder i forhold til fusionskontrol, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
14	<ul style="list-style-type: none"> ● spm. 52 om de mange kritiske bemærkninger, der fremkom på Europa-Parlamentets høring om hvidbogen om reform af administrationen af EU's konkurrenceregler, ikke giver ministeren anledning til at overveje sine bemærkninger til S 2138, til erhvervsministeren
15	<ul style="list-style-type: none"> ● spm. 53 om ministeren bedes tydeligt redegøre for, hvilken særlig betydning det foreslåede nye stk. 1 i § 11 kan have for virksomhedernes fremtidige retsstilling, til erhvervsministeren ● spm. 54 om ministeren bedes oplyse, hvorledes en virksomhed skal kunne løfte den i bemærkningerne til § 12 c, stk. 1 og 2, forudsatte bevisbyrde, til erhvervsministeren ● spm. 55 om ministeren bedes nærmere redegøre for, på hvilken måde hensynet til størst mulig retssikkerhed for virksomhederne fremmes ved en ændret sammensætning af Konkurrencerådet, til erhvervsministeren ● spm. 56 om ministeren bedes oplyse, hvorvidt Konkurrencerådet sædvanligvis foretager afstemninger ved afgørelsen af de forelagte sager, til erhvervsministeren ● spm. 57 om ministeren bedes oplyse, om der i tilfælde af sager, hvor der foretages afgørelser ved afstemning i Konkurrencerådet, sker det, at de medlemmer, der er uafhængige af forbruger- og erhvervsinteresse, stemmes ned, til erhvervsministeren ● spm. 58 om ministeren bedes oplyse, på hvilken måde det vil fremme virksomhedernes retssikkerhed at udelukke erhvervsrepræsentanterne fra fuldt ud at deltage i drøftelser og afgørelser i Konkurrencerådet, til erhvervsministeren ● spm. 59 om ministeren bedes bekræfte, at der er væsentligt behov for at ændre § 11 for at sikre en så korrekt markedsafgrænsning som muligt af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed, til erhvervsministeren ● spm. 60 om finder ministeren, at det af hensyn til virksomhederne retssikkerhed ville være rimeligt, at en ændret § 11 får en vis, længere funktionsperiode, til erhvervsministeren ● spm. 61 om ministeren bedes nærmere begrunde antagelsen om, at (kun) få større virksomheder vil få flere administrative byrder pga. fusionskontrol, til erhvervsministeren
16	<ul style="list-style-type: none"> ● spm. 62 om erhvervsministeren har flere gange udtalt, at prisniveauet i Danmark er mindst 5 pct. for høj på grund af manglende konkurrence her i landet. Ministeren bedes fremlægge dokumentation for denne påstand, til erhvervsministeren ● spm. 63 om da erhvervsministeren mener, at der er behov for national fusionskontrol i Danmark, anmodes hun om en redegørelse for, hvilke fusioner som har svækket konkurrencen her i landet, til erhvervsministeren ● spm. 64 om erhvervsministeren bedes redegøre for, hvilke vilkår Konkurrencerådet kan knytte til godkendelse af en fusion, og hvilke påbud rådet i denne forbindelse kan udstede, til erhvervsministeren ● spm. 65 om ministeren bedes oplyse, hvor mange øvrige medlemmer hun påtænker at udnævne, til erhvervsministeren ● spm. 66 om ministeren kan bekræfte, at der ikke for nuværende eksisterer EU-krav til, hvorledes de nationale konkurrencelove skal være udformet, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
17	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 15 om ministeren bedes redegøre for de svenske og finske erfaringer med fusionskontrol, til erhvervsministeren • svar på spm. 16 om ministeren bedes oplyse, om de foreslåede lovændringer vil kunne føre til bøde ved leveringsnægtelse, til erhvervsministeren • svar på spm. 17 om ministeren anmodes om at oplyse, hvor ofte Konkurrencestyrelsen hidtil har benyttet sig af muligheden for at inddrage ekstern sagkundskab, til erhvervsministeren • svar på spm. 18 om ministeren bedes redegøre for, hvorfor det ikke anses for nødvendigt at indsætte en udtrykkelig lovbestemmelse om streng fortrolighed ved indledende kontakter med Konkurrencestyrelsen forud for påtænkt fusion, til erhvervsministeren • svar på spm. 19 om en række krav, som Retten i første instans stiller til konkurrenceretlige Kommissionsbeslutninger, til erhvervsministeren
18	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 21 om ministeren bedes redegøre for, hvorledes den decentralisering af EU-konkurrenceretten, som følger EU-Kommissionens hvidbog, kan undgå at føre til en situation, hvor risikoen for uens retsanvendelse bliver større, til erhvervsministeren • svar på spm. 22 om ministeren bedes oplyse, hvorvidt Konkurrenceankenævnets behandling af fusionssager skal undergives tidsfrister, og i bekræftende fald hvilke, til erhvervsministeren
19	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 25 om ministeren bedes oplyse, om Konkurrencerådet/ Konkurrencestyrelsen har behandlet eller er i gang med at behandle sager om andengangsmisbrug af en dominerende stilling, til erhvervsministeren • svar på spm. 26 om ministeren bedes i relation til bemærkningerne om praksis vedrørende misbrug af dominerende stilling redegøre for konkret, hvordan det relevante marked på baggrund af de hidtidige sager nu med sikkerhed kan afgrænses, til erhvervsministeren • svar på spm. 27 om ministeren kan bekræfte, at der findes andre lande hvis konkurrencemyndighed har en lignende sammensætning som Konkurrencerådets nuværende sammensætning, til erhvervsministeren
20	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 32 om ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser det har for en myndighed, hvis den ikke som foreslået i lovforslaget træffer afgørelse senest 8 uger efter modtagelsen af Konkurrencerådets henvendelse om omfattelse af lovens § 2, stk. 2, til erhvervsministeren • svar på spm. 33 om eksempler på, at en myndighed ikke har fundet, at konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af en regulering, til erhvervsministeren • svar på spm. 36 om ministeren bedes belyse de negative virkninger, som fusionskontrol kan have for danske virksomheders mulighed for at få en størrelse, der sikrer international konkurrencedygtighed, til erhvervsministeren • svar på spm. 37 om ministeren bedes oplyse, hvorledes omsætningsgrænser med hensyn til fusionskontrol skal fastsættes for så vidt angår den finansielle sektor, til erhvervsministeren • svar på spm. 38 om ministeren bedes redegøre for, hvorledes lovforslaget forholder sig til de eksisterende regler om fusionskontrol i den finansielle lovgivning, hvor der efter det oplyste også tages konkurrencehensyn, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 39 om ministeren bedes oplyse, om det er en fordel for forbrugere, at danske virksomheder på grund af national fusionskontrol bukker under for udenlandske konkurrenter, til erhvervsministeren • svar på spm. 40 om ministeren bedes give nogle konkrete eksempler på, hvornår undtagelsesbestemmelsen i § 12 a, stk. 4, nr. 1, kan komme i anvendelse, til erhvervsministeren • svar på spm. 41 om ministeren bedes redegøre for, hvorfor det med hensyn til fusionskontrol er rimeligt at gøre forskel på konkurssituationen, til erhvervsministeren • svar på spm. 42 om ministeren bedes redegøre for, hvorledes effekten af konkurrencelovgivning måles og påvises, til erhvervsministeren • svar på spm. 43 om hvorledes den nugældende konkurrencelovgivnings effekt er målt og påvist som grundlag for behov for de foreslåede lovændringer, til erhvervsministeren • svar på spm. 44 om ministeren bedes redegøre for de norske overvejelser om indretningen af konkurrencelovgivningen relateret til lovforslaget, til erhvervsministeren • svar på spm. 49 om ministeren bedes oplyse, på hvilket grundlag det er anslået, at fusionskontrol vil medføre knap 10 anmeldte fusioner om året, til erhvervsministeren • svar på spm. 50 om ministeren bedes nærmere oplyse, hvilken ekspertvurdering der er tale om, når det anføres, at lovforslagets erhvervs-mæssige byrde udgør ca. 2.800 timer om året, til erhvervsministeren • svar på spm. 51 om ministeren bedes oplyse, om de i lovforslaget nævnte 2.800 timer også dækker de få større virksomheders administrative byrder i forhold til fusionskontrol, til erhvervsministeren
21	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 52 om de mange kritiske bemærkninger, der fremkom på Europa-Parlamentets høring om hvidbogen om reform af administrationen af EU's konkurrenceregler, ikke giver ministeren anledning til at overveje sine bemærkninger til S 2138, til erhvervsministeren
22	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 54 om ministeren bedes oplyse, hvorledes en virksomhed skal kunne løfte den i bemærkningerne til § 12 c, stk. 1 og 2, forudsatte bevisbyrde, til erhvervsministeren • svar på spm. 61 om ministeren bedes nærmere begrunde antagelsen om, at (kun) få større virksomheder vil få flere administrative byrder pga. fusionskontrol, til erhvervsministeren
23	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 62 om erhvervsministeren har flere gange udtalt, at prisniveauet i Danmark er mindst 5 pct. for højt på grund af manglende konkurrence her i landet. Ministeren bedes fremlægge dokumentation for denne påstand, til erhvervsministeren • svar på spm. 63 om da erhvervsministeren mener, at der er behov for national fusionskontrol i Danmark, anmodes hun om en redegørelse for, hvilke fusioner som har svækket konkurrencen her i landet, til erhvervsministeren • svar på spm. 64 om erhvervsministeren bedes redegøre for, hvilke vilkår Konkurrencerådet kan knytte til godkendelse af en fusion, og hvilke påbud rådet i denne forbindelse kan udstede, til erhvervsministeren • svar på spm. 66 om ministeren kan bekræfte, at der ikke for nuværende eksisterer EU-krav til, hvorledes de nationale konkurrencelove skal være udformet, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
24	<ul style="list-style-type: none"> • Udkast til betænkning
25	<ul style="list-style-type: none"> • spm. 67 om hvilke planer har regeringen for at fremme udbud i den offentlige sektor, til erhvervsministeren • spm. 68 om hvilke forhold ministeren forventer, domstolene lægger vægt på, når der idømmes bøder for overtrædelse af konkurrenceloven, til erhvervsministeren
26	<ul style="list-style-type: none"> • Ændringsforslag til 2. behandling fra erhvervsministeren
27	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 67 om hvilke planer har regeringen for at fremme udbud i den offentlige sektor, til erhvervsministeren • svar på spm. 68 om hvilke forhold ministeren forventer domstolene lægger vægt på, når der idømmes bøder for overtrædelse af konkurrenceloven, til erhvervsministeren
28	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 20 om ministeren anmodes om en detaljeret redegørelse for, i hvilke situationer det nuværende Konkurrenceråd har fungeret ineffektivt, til erhvervsministeren • svar på spm. 23 om ministeren bedes redegøre for, om vi fremover vil kunne se bøder på op til 10 pct. af virksomhedens omsætning, til erhvervsministeren • svar på spm. 24 om hvordan ministeren vil sikre, at sådanne tredjeparter ikke trænerer fusionssager, til erhvervsministeren
29	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 28 om baggrunden for lovforslagets ukonkrete formulering angående udpegning af repræsentanter for interesseorganisationer m.v., til erhvervsministeren • svar på spm. 29 om ministeren bedes forklare, hvorfor de ikkefaste medlemmer af Konkurrencerådet kun skal have ret til at møde op, når de ønsker at udtale sig, til erhvervsministeren • svar på spm. 30 om ministeren bedes redegøre for, hvorfor det er nødvendigt med en passus i den foreslåede § 15, stk. 2, om en sags særlige interesse for et af de ikkefaste medlemmer, til erhvervsministeren • svar på spm. 31 om ministeren mener, at lovforslaget, der lægger op til en ordning, hvor ikke alle medlemmer af Konkurrencerådet er til stede ved sagsbehandlingen, sikrer, at afgørelser af principiel karakter bliver truffet på et tilstrækkeligt grundlag, til erhvervsministeren
30	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 34 om ministeren er enig med sin forgænger i, at et marked afgrænset til høje, justerbare barnestole er et eksempel på en meget snæver markedsafgrænsning, til erhvervsministeren • svar på spm. 35 om dersom svaret på foregående spørgsmål er bekræftende, bedes ministeren redegøre for, hvorledes dette har udmøntet sig i den hidtidige markedsafgrænsning, til erhvervsministeren • svar på spm. 45 om med hensyn til Konkurrencerådet bedes ministeren oplyse, hvornår der er sket ændringer i forhold til den betænkning, der lå bag den nuværende konkurrencelov, til erhvervsministeren • svar på spm. 46 om ministeren bedes oplyse om andre, relevante begrundelser end ineffektivitet til at ønske Konkurrencerådet ændret, til erhvervsministeren • svar på spm. 47 om ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang sager i Konkurrencerådet f.eks. får ændret indstilling eller henvises til fornyet behandling på baggrund af rådets drøftelser, til erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 48 om i fortsættelse af forrige spørgsmål bedes ministeren redegøre for konsekvenserne af eksperterets manglende mulighed for at være faste medlemmer i Konkurrencerådet, til erhvervsministeren
31	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 53 om ministeren bedes tydeligt redegøre for, hvilken særlig betydning det foreslåede nye stk. 1 i § 11 kan have for virksomhedernes fremtidige retsstilling, til erhvervsministeren • svar på spm. 55 om ministeren bedes nærmere redegøre for, på hvilken måde hensynet til størst mulig retssikkerhed for virksomhederne fremmes ved en ændret sammensætning af Konkurrencerådet, til erhvervsministeren • svar på spm. 56 om ministeren bedes oplyse, hvorvidt Konkurrencerådet sædvanligvis foretager afstemninger ved afgørelsen af de forelagte sager, til erhvervsministeren • svar på spm. 57 om ministeren bedes oplyse, om der i tilfælde af sager, hvor der foretages afgørelser ved afstemning i Konkurrencerådet, sker det, at de medlemmer, der er uafhængige af forbruger- og erhvervsinteresse, stemmes ned, til erhvervsministeren • svar på spm. 58 om ministeren bedes oplyse, på hvilken måde det vil fremme virksomhedernes retssikkerhed at udelukke erhvervsrepræsentanterne fra fuldt ud at deltage i drøftelser og afgørelser i Konkurrencerådet, til erhvervsministeren • svar på spm. 59 om ministeren bedes bekræfte, at der er væsentligt behov for at ændre § 11 for at sikre en så korrekt markedsafgrænsning som muligt af hensyn til virksomhedernes sikkerhed, til erhvervsministeren • svar på spm. 60 om finder ministeren, at det af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed ville være rimeligt, at en ændret § 11 får en vis, længere funktionsperiode, til erhvervsministeren
32	<ul style="list-style-type: none"> • svar på spm. 65 om ministeren bedes oplyse, hvor mange øvrige medlemmer hun påtænker at udnævne, til erhvervsministeren
33	<ul style="list-style-type: none"> • 2. udkast til betænkning